

Ruben Willaert
restauratie & archeologie
decoratie

GEEFT HET VERLEDEN EEN TOEKOMST

Muisstraat 10 (Haaltert, Oost-Vlaanderen)

Projectcode: 2020A107
Januari 2020

ARCHEOLOGIENOTA
BUREAUONDERZOEK (FASE 0)
DEEL 1: RESULTATEN VAN HET BUREAUONDERZOEK

Colofon

Ruben Willaert bvba
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteurs: Aaron Willaert, Floortje Heirman

Het eventuele nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan: /

De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog:

Ruben Willaert, OE/ERK/Archeoloog/2015/00069

© Ruben Willaert bvba, Sint-Michiels-Brugge, 2020

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert bvba.

Ruben Willaert bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

1	Resultaten van het bureauonderzoek	7
1.1	Administratieve gegevens	7
1.2	Onderzoeksopdracht	9
1.2.1	Doelstelling	9
1.2.2	Onderzoeksvragen	9
1.2.3	Juridische context	9
1.2.4	Randvoorwaarden	9
1.2.5	Archeologische voorkennis van het terrein	10
1.3	Werkwijze en strategie	11
1.3.1	Methode	11
1.3.2	Fysisch geografische situatie	11
1.3.3	Historische context en bekende archeologie	11
1.3.4	Archeologische indicatoren	11
1.3.5	Verstoringshistoriek	12
1.3.6	Introductie tot het projectgebied	13
1.3.6.1	Ruimtelijke situering	13
1.3.6.2	Geplande werken	14
1.4	Assessmentrapport	17
1.4.1	Fysisch geografische en geologische situatie	17
1.4.1.1	Landschappelijke situering	18
1.4.1.2	Tertiaire lithostratigrafie	22
1.4.1.3	Quartaire lithostratigrafie	23
1.4.1.4	Bodemvormingsprocessen	24
1.4.2	Historische en archeologische voorkennis	25
1.4.2.1	Overzicht van de gekende archeologische waarden	25
1.4.2.2	Historische context en bekende archeologische vindplaatsen	36
1.4.2.3	Archeologische indicatoren en cartografische bronnen	36
1.4.2.4	Huidige gebruik en verstoringen	41
1.5	Synthese	45
2	Bibliografie	47

FIGURENLIJST

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).....	8
Figuur 2: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart van België (Bron: Geopunt). 8	
Figuur 3: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschalig, winteropnamen, 2018 (Bron: Geopunt).	13
Figuur 4: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschalig, winteropnamen, 2019 (Bron: Geopunt).	14
Figuur 5: Geplande werken weergegeven op de orthofoto, middenschalig, winteropnamen, 2019 (Bron: Geopunt).	16
Figuur 6: Ontwerpplan (Bron: opdrachtgever).	16
Figuur 7: Projectgebied weergegeven op de Traditionele Landschappenkaart (Bron: Geopunt).	19
Figuur 8: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (Bron: Geopunt).	19
Figuur 9: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen met aanduiding van de waterlopen (Bron: Geopunt).	20
Figuur 10: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen met aanduiding van de profiellijnen (Bron: Geopunt).	20
Figuur 11: Hoogteverloop, W-O en N-Z (Bron: Geopunt).	21
Figuur 12: Projectgebied weergegeven op de Tertiair geologische kaart (Bron: Geopunt).	22
Figuur 13: Projectgebied weergegeven op de Quartair geologische kaart (Bron: Geopunt).	23
Figuur 14: Projectgebied weergegeven op de bodemkaart (Bron: Geopunt).	24
Figuur 15: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen met aanduiding van de CAI (Bron: Geopunt).	25
Figuur 16: Projectgebied weergegeven op de Villaretkaart, 1745-1748 (Bron: Geopunt).	38
Figuur 17: Projectgebied weergegeven op de Ferrariskaart, 1777 (Bron: Geopunt).	38
Figuur 18: Projectgebied weergegeven op de Atlas der Buurtwegen, 1840 (Bron: Geopunt). 39	
Figuur 19: Projectgebied weergegeven op de Poppkaart, 1842-1879 (Bron: Geopunt).	39
Figuur 20: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart Vandermaelen, 1846-1854 (Bron: Geopunt).	40
Figuur 21: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart Vandermaelen, 1846-1854 (Bron: Geopunt).	40
Figuur 22: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1971 (Bron: Geopunt).	41

Figuur 23: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1979-1990 (Bron: Geopunt).....	42
Figuur 24: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschalig, winteropnamen, 2000-2003 (Bron: Geopunt).....	42
Figuur 25: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschalig, winteropnamen, 2008-2011 (Bron: Geopunt).....	43
Figuur 26: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschalig, winteropnamen, 2015 (Bron: Geopunt).....	43
Figuur 27: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschalig, winteropnamen, 2019 (Bron: Geopunt).....	44

TABELLENLIJST

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.....	7
Tabel 2: Overzicht van de aardwetenschappelijke gegevens.....	17

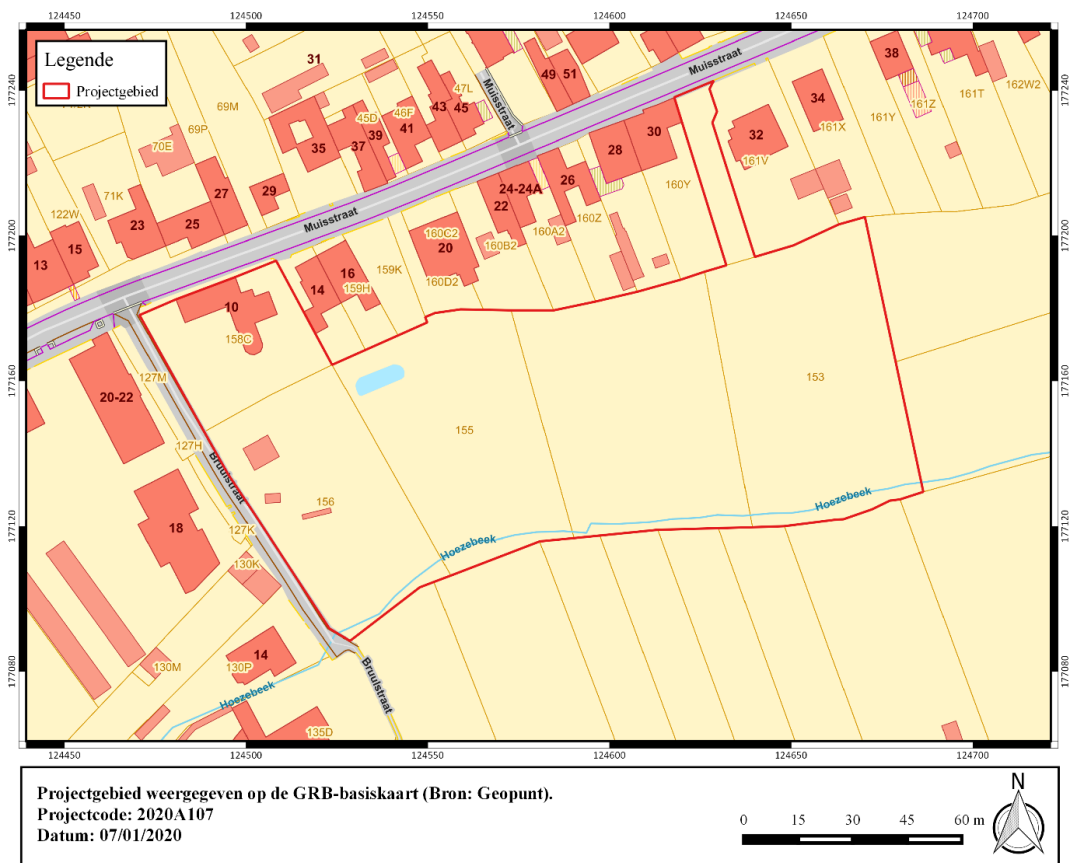
1 Resultaten van het bureauonderzoek

1.1 Administratieve gegevens

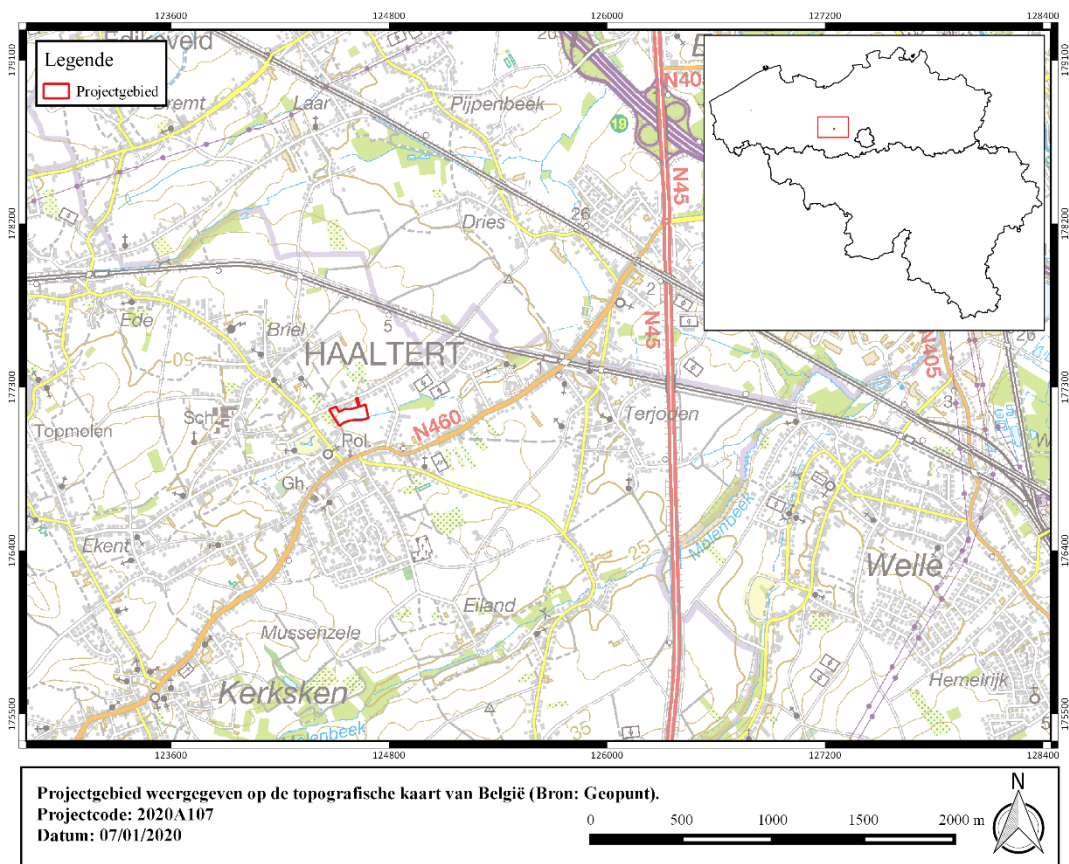
Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

a) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	Oost-Vlaanderen
	Gemeente	Haaltert
	Deelgemeente	/
	Postcode	9450
	Adres	Muisstraat 10 9450 Haaltert
	Toponiem	Muisstraat 10
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	$X_{\min} = 124470$ $Y_{\min} = 177088$ $X_{\max} = 124686$ $Y_{\max} = 177242$
b) Het kadaasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	Haaltert, Afdeling 1, Sectie B; nr's 153, 154, 155, 156, 158c, 161v (partim) Figuur 1	
c) Een topografische kaart van het onderzochte gebied waarvan de schaal afgestemd is op de grootte van het projectgebied	Figuur 2	
d) Alle betrokken actoren en specialisten	Wouter Van Goidsenhoven (erkend archeoloog) Clara Thys (archeoloog) Floortje Heirman (archeoloog) Elke Ghyselbrecht (aardkundige) Aaron Willaert (historicus)	
e) Personen buiten het project die geraadpleegd of betrokken werden voor algemene wetenschappelijke advisering	/	

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).

Figuur 2: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart van België (Bron: Geopunt).

1.2 Onderzoeksopdracht

1.2.1 Doelstelling

Het archeologisch vooronderzoek betracht altijd eerst door raadpleging van gekende en ontsloten informatiebronnen tijdens een bureauonderzoek eventueel aanwezig archeologisch erfgoed binnen het onderzoeksgebied te inventariseren, waarderen en veiligstellen.

1.2.2 Onderzoeksvragen

Voor het bureauonderzoek zijn volgende onderzoeksvragen te formuleren:

- Hoe is de aardkundige opbouw van het onderzoeksgebied?
- Welke processen van bodemvorming zijn bekend?
- Welke geomorfologische processen zijn te bekend?
- Welke aardkundige eenheden zijn archeologisch relevant en wat is hun diepteligging?
- Zijn er archeologische resten bekend binnen de grenzen van het plangebied?
- Welke is de aard en ouderdom van bekende archeologische resten?
- Welke is de conserveringsgraad en gaafheid van bekende archeologische resten?
- Wat is de invloed van de toekomstige inrichting op eventueel aanwezige archeologische resten?

1.2.3 Juridische context

Het onderzoeksterrein situeert zich volgens het gewestplan deels in een zone bestemd als woongebied, deels in een zone bestemd als parkgebied. Het onderzoeksterrein situeert zich noch binnen een vastgestelde archeologische zone, noch binnen een archeologische site, noch binnen een zone waar geen archeologie te verwachten valt. Deze archeologienota wordt opgemaakt naar aanleiding van een geplande omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden waarbij de totale oppervlakte van de ingreep in de bodem 1000 m² of meer beslaat en de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft 3000 m² of meer bedraagt.

De oppervlakte van het plangebied in kwestie bedraagt ca. 1,4 ha; vandaar is men verplicht een bekrachtigde archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag.

1.2.4 Randvoorwaarden

Voor het bureauonderzoek worden enkel toegankelijke en beschikbare bronnen gebruikt.

Een archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem is momenteel economisch onwenselijk voorafgaand aan het aanvragen van de verkavelingsvergunningsaanvraag. De opdrachtgever wenst het verkrijgen van de vergunning af te wachten.

Daarom wordt geopteerd voor de uitzonderingsprocedure waarbij een nota wordt aangeleverd op basis van een bureauonderzoek. In dit bureauonderzoek wordt nagegaan of er op het projectgebied een uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem noodzakelijk is en of (gedeeltelijke) vrijgave mogelijk is.

1.2.5 Archeologische voorkennis van het terrein

Binnen de grenzen van projectgebied Muisstraat Haaltert werd in het verleden geen archeologisch onderzoek uitgevoerd.

In de omgeving zijn wel enkele archeologische vindplaatsen gekend (cfr. infra).

1.3 Werkwijze en strategie

1.3.1 Methode

In de praktijk resulteert het bureauonderzoek in een inschatting van het archeologisch potentieel van een onderzoeksgebied. Het archeologisch potentieel drukt een verwachting uit ten aanzien van voorkomen, aard, gaafheid en conservering van de archeologische resten in de ondergrond van de planlocatie. Het archeologisch potentieel is gebaseerd op vier variabelen: fysisch-geografische situatie, bekende archeologische vindplaatsen, archeologische indicatoren en verstoringshistoriek.

Pas na de vaststelling van het archeologisch potentieel kunnen onderbouwde inschattingen worden gemaakt over de planeffecten op eventueel archeologisch erfgoed.

1.3.2 Fysisch geografische situatie

Geologische, geomorfologische en bodemkundige data informeren over de genese van het landschap in het plangebied, de bodemopbouw en de ligging en de stratigrafische positie van sedimenten waarin archeologische fenomenen kunnen voorkomen. Een aantal (prehistorische) vindplaatstypen kunnen bovendien uitgesproken gekoppeld worden aan specifiek aanwijsbare landschapsvormen.

De aardkundige data laten ook toe om een verwachting te formuleren ten aanzien van de verschijningsvorm, d.i. de conserveringsgraad en gaafheid van het archeologische erfgoed.

Volgende informatiebronnen werden geconsulteerd t.b.v. een eerste aardkundige analyse:

- Tertiair en Quartair geologische kaart van Vlaanderen
- Toelichting bij de Quartair geologische kaart van Vlaanderen
- Bodemkaart van Vlaanderen
- Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen
- Hydrografische kaart van Vlaanderen
- Bodemerosie kaart

1.3.3 Historische context en bekende archeologie

Beschikbare historische en toponymische kennis over woonplaatsen (buurtschap, gehucht, dorp, stad) in en nabij het onderzoeksgebied kan een zinvol kader bieden om de betekenis van bekende archeologische vindplaatsen te evalueren.

Om een overzicht te krijgen van de bekende archeologische vindplaatsen binnen het onderzoeksgebied werd de Centrale Archeologische Inventaris van Agentschap Onroerend Erfgoed¹ geraadpleegd en is lokaal geïnformeerd naar recent onderzoek.

1.3.4 Archeologische indicatoren

Archeologische indicatoren omvatten diverse datacategorieën zoals resultaten van non-intrusieve archeologische prospectietechnieken (bijvoorbeeld vondstmeldingen van metaaldetectie), toevallige vondsten bij niet-archeologische graafwerken, maar vooral ook historisch-cartografische, iconografische data en fotocollecties. Ze vormen fysiek aanwijsbare

---

¹ <https://cai.onroerenderfgoed.be/>

fenomenen die een aanwijzing kunnen zijn voor de aanwezigheid, ter plaatse of in de nabijheid, van archeologische sites.

Archeologische indicatoren zijn gezocht in de Centrale Archeologische Inventaris van het Agentschap Onroerend Erfgoed en in ontsloten cartografische bronnen zoals:

- Villaretkaart, 1745-1748
- Ferrariskaart, 1771-1777
- Atlas der Buurtwegen uit ca. 1840
- Kadasterkaart van Philippe-Christian Popp, 1842-1879
- Topografische kaart Vandermaelen, 1846-1854

1.3.5 Verstoringshistoriek

De verstoringsgraad van het onderzoeksgebied bepaalt in belangrijke mate de te verwachten gaafheid en bewaringsgraad van eventueel aanwezig archeologische bodemarchief. Om een correcte inschatting van de verstering van de bodem te kunnen maken kunnen allerhande bronnen van pas komen. Zo kan mondelinge informatie van vroegere gebruikers of bewoners, beschikbare plannen van (verdwenen) constructies, verslagen van bodemonderzoeken en saneringen of informatie over delfstoffenwinning relevante informatie bieden.

Aanvullende informatie over recent historisch landgebruik is afkomstig van geraadpleegde luchtopnames vanaf 1971.²

---

² <http://www.geopunt.be/>

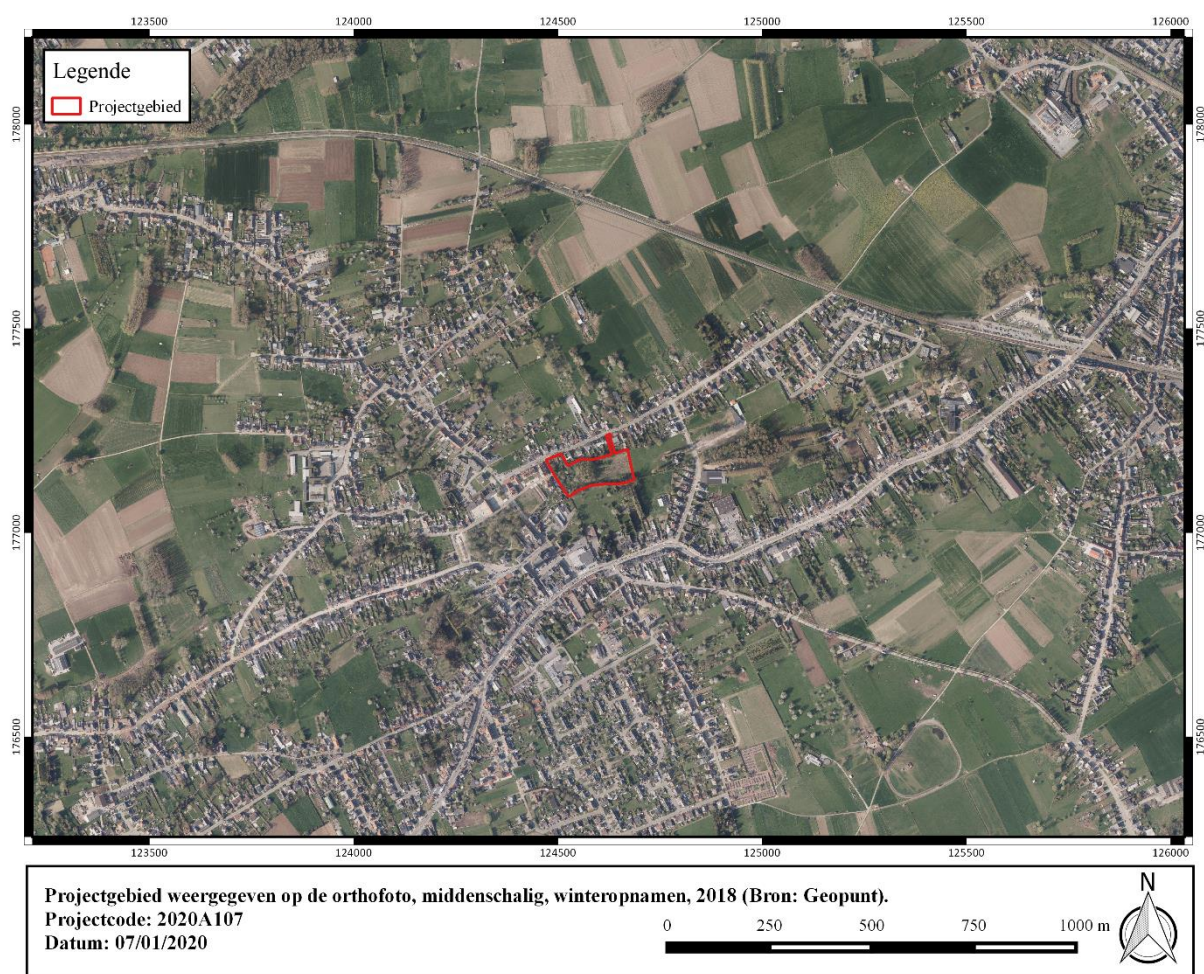

1.3.6 Introductie tot het projectgebied

1.3.6.1 Ruimtelijke situering

Het onderzoeksterrein is gelegen in Haaltert, in het zuiden van de provincie Oost-Vlaanderen. Haaltert is een landbouw- en woongemeente met veel pendelaars naar Aalst en het Brusselse. Haaltert wordt in het noorden begrensd door Aalst, in het oosten door Denderleeuw en Liedekerke, in het zuiden door Ninove en in het westen door Herzele.

De projectzone is gelegen aan de Muisstraat ter hoogte van huisnummers 10 tot en met huisnummer 32, op een kleine 200 meter ten noordoosten van de huidige dorpskern (Kerk Sint-Gorik) van Haaltert. Het plangebied beslaat een oppervlakte van ca. 1,4 ha en omvat percelen 153, 154, 155, 156, 158c en 161v (partim) van afdeling 1, sectie B. De noordzijde van het plangebied sluit aan bij de Muisstraat, de westzijde grenst aan de Bruulstraat. De zuidelijke zijde van het plangebied valt samen met de Hoezebeek.

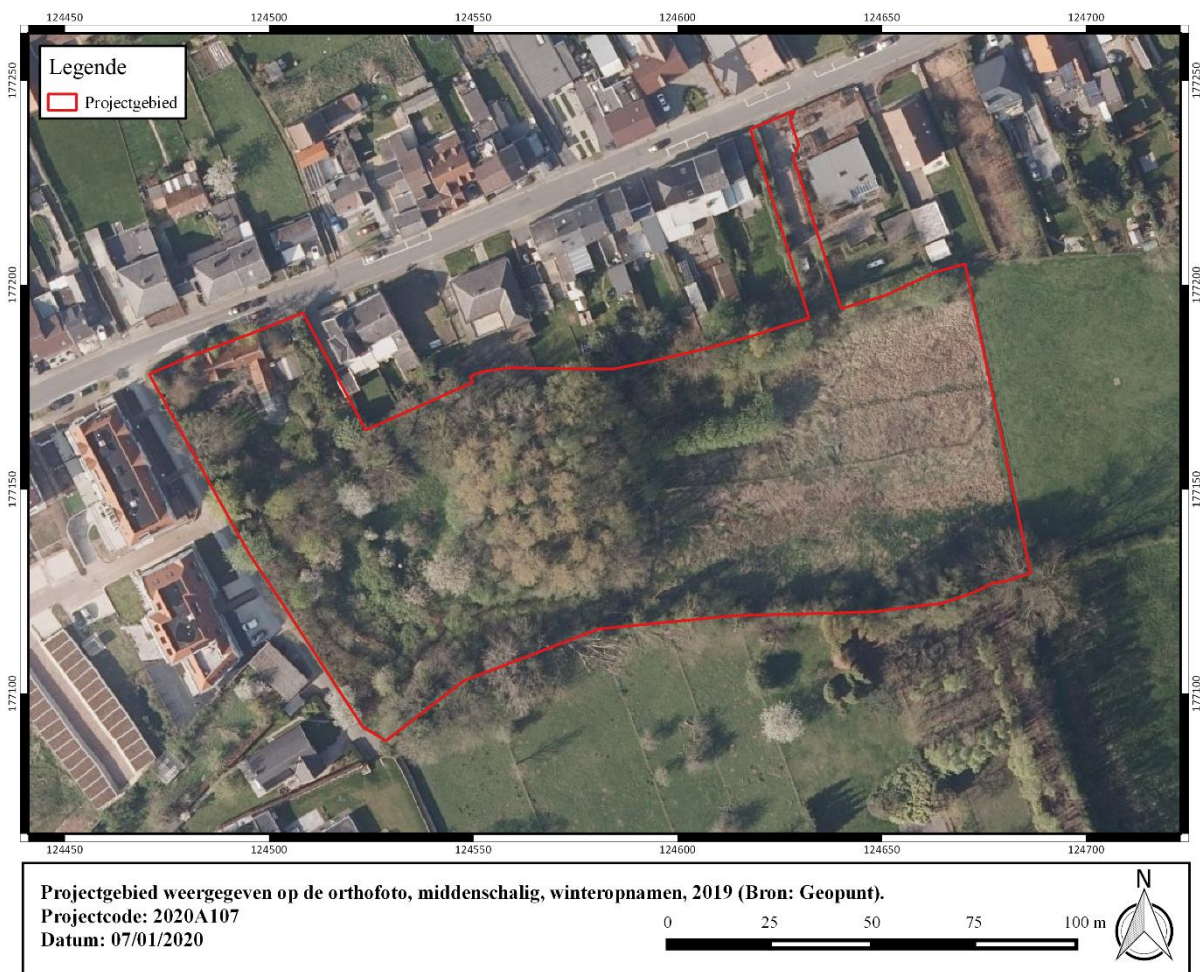
Figuur 3: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2018 (Bron: Geopunt).

1.3.6.2 Geplande werken

1.3.6.2.1 Bestaande toestand

De totale oppervlakte van het plangebied bedraagt ca. 1,4 ha.

Op heden is ca. 323 m² van het terrein bebouwd en een klein deel verhard. De bebouwing neemt de vorm aan van een gezinswoning met enkele bijgebouwen zoals een tuinhuis/berging. De verharding betreft de oprit van de woning. Het centrale deel van het onderzoeksgebied is bebost, het oostelijk deel van het plangebied is in gebruik als braakliggend weiland. De noordoostelijke verbinding tussen dit weiland en de Muisstraat betreft een weg in kiezelsteen met een oppervlakte van ca. 180 m².

Figuur 4: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschalig, winteropnamen, 2019 (Bron: Geopunt).

1.3.6.2.2 *Ontworpen toestand*

De opdrachtgever plant de verkaveling van het terrein met bijhorende wegenis en nutsvoorzieningen.

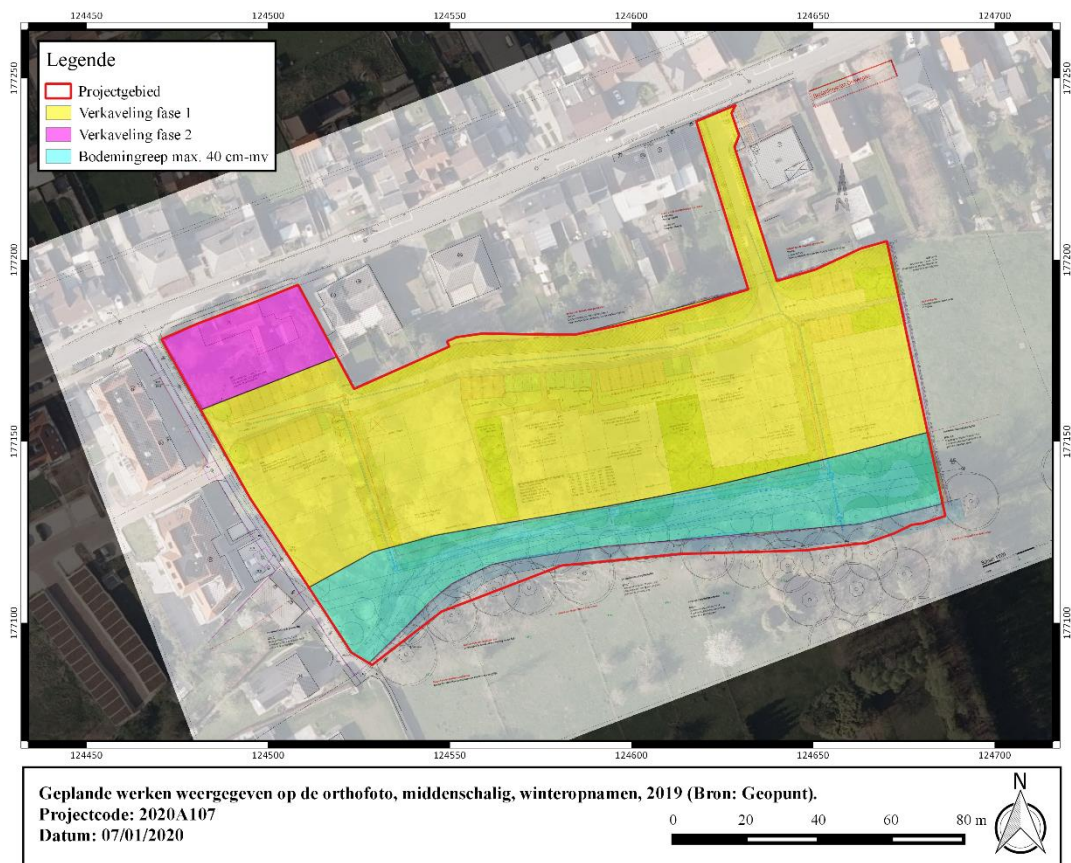
Om dit te kunnen realiseren dient de bestaande bebouwing gesloopt te worden en dienen de aanwezige bomen geroid te worden. Er wordt een centrale verharde wegenis gepland over een oppervlakte van ca. 1055 m². Vanaf deze wegenis kunnen de verschillende loten bereikt worden via een secundaire weg die doorloopt naar het zuiden langs de Hoezebeek. De oppervlakte van de loten varieert. Bijhorend zijn parkeerplaatsen voorzien langsheen de centrale wegenis.

Het zuidelijk deel van het plangebied is gelegen binnen een zone die op het gewestplan is aangeduid als parkgebied. Hier worden geen nieuwe gebouwen voorzien. Binnen deze zone wordt het bestaande groen zoveel mogelijk geïntegreerd in de nieuwe ontwikkeling. Ter hoogte van dit polygoon worden nieuwe paadjes en nieuwe groenzone voorzien. De maximale bodemingreep ter hoogte van deze zone van ca. 2745 m² bedraagt max. 40 cm-mv.

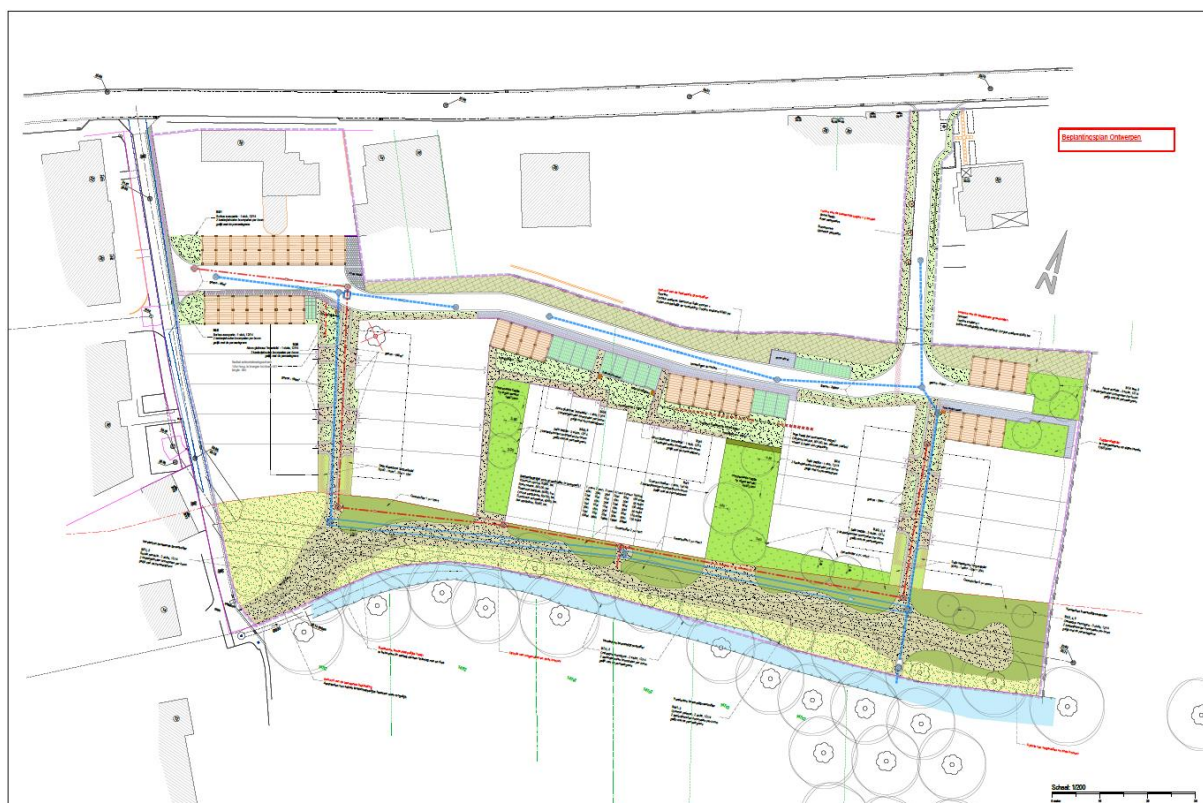
Het lijkt geen twijfel dat alles geplande werken binnen het kader van de verkaveling, het met de bouwwerken gepaard gaande werfverkeer en de eventueel toekomstige ingrepen in de individuele kavels het potentieel aanwezig bodemarchief over een zone van ca. 1,08 ha bedreigen. Ter hoogte van deze zone wordt uitgegaan van een integrale verstoring van het terrein. Deze verkaveling wordt uitgevoerd in 2 fases omdat het bestaande gebouw met huisnummer Muisstraat 10 in de eerste fase nog behouden blijft. Zone fase 1 heeft een oppervlakte van 9890 m². Pas na de voltooiing van deze fase zal het voornoemde gebouw afgebroken worden en zal de tweede fase van de verkaveling tot ontwikkeling komen. Zone fase 2 heeft een oppervlakte van ca. 900 m².

Ter hoogte van de zone de Hoezebeek worden geen bodemingrepen voorzien.

Figuur 5: Geplande werken weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2019 (Bron: Geopunt).

Figuur 6: Ontwerpplan (Bron: opdrachtgever).

1.4 Assessmentrapport

Het assessmentrapport omvat alle relevante gegevens die over het projectgebied verzameld kunnen worden uit toegankelijke literatuur en kaartmateriaal, die bijdragen tot het gefundeerd inschatten van het archeologisch potentieel van het plangebied. Om dit laatste te bereiken worden de verzamelde gegevens met elkaar vergeleken, geconfronteerd en samengelegd. Dit rapport heeft als doel het plangebied binnen zijn archeologisch en landschappelijk kader te plaatsen, rekening houdend met de geplande bodemingrepen. De studie maakt gebruik van verschillende datasets, waarbij het uitgangspunt steeds het ontwerpplan van de toekomstige bodemingrepen is. Dit ontwerpplan wordt telkens geprojecteerd op de geologische, bodemkundige en historische kaarten. Alle kaartmateriaal werd vervaardigd met behulp van QGIS, een geografisch informatiesysteem.

Op basis van deze assessment van het projectgebied kan een gegronde argumentatie opgesteld worden over de noodzaak en het nut van al dan niet verder te nemen archeologische maatregelen, die uiteengezet worden in deel 2: het programma van maatregelen.

1.4.1 Fysisch geografische en geologische situatie

Tabel 2: Overzicht van de aardwetenschappelijke gegevens.

<i>Bron</i>	<i>Informatie</i>
Landschappelijke situering	Zandleem- en leemstreek
Tertiair	Lid van Moen (Formatie van Kortrijk)
Quartair	Type 2: eolische afzetting / hellingsafzettingen
Bodemtypes	OB, Ahp
Potentiële bodemerosie	Geen informatie
Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen	27,8 – 32,3 m TAW
Hydrografie	Denderbekken (deelbekken: Vondelbeek) Waterlopen: Hoezebeek

1.4.1.1 Landschappelijke situering

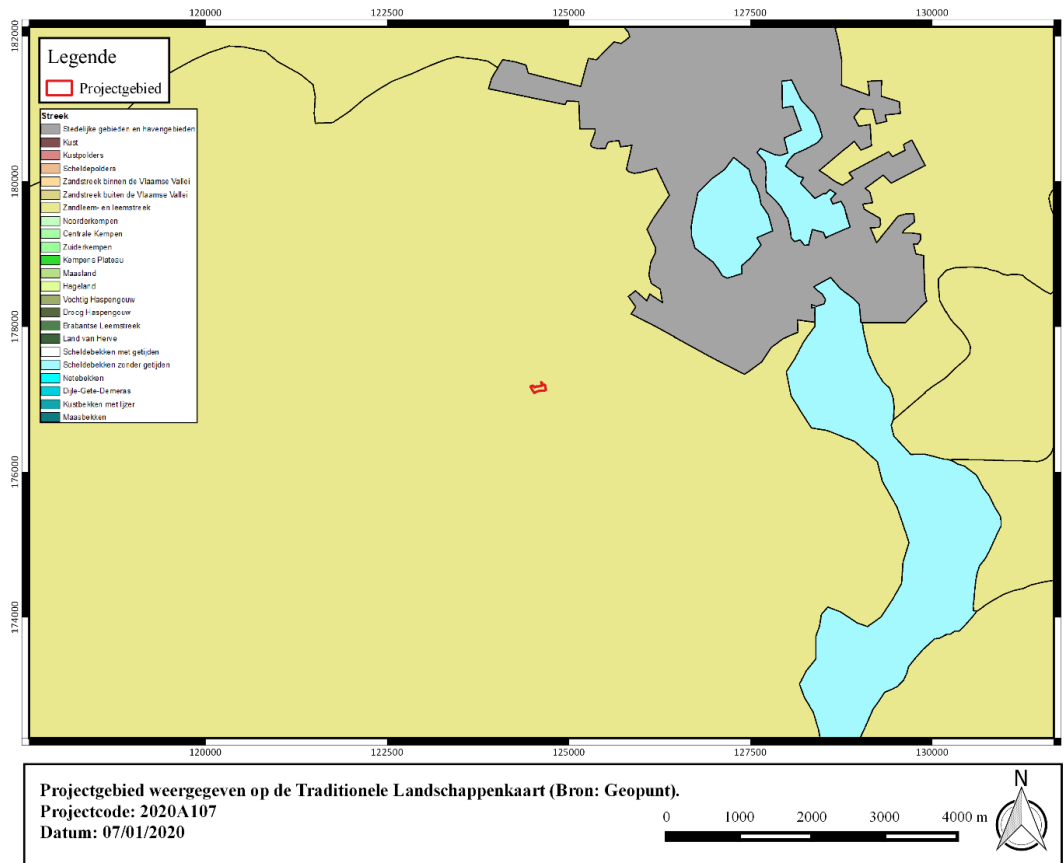
Landschappelijk gezien is het plangebied gelegen in de zandleem- en leemstreek.

Het terrein is gelegen op een noordoostelijke uitloper van de Vlaamse Ardennen. De Vlaamse Ardennen bestaan uit een sterk golvend landschap dat versneden is met kleine valleien. Het landschap is het gevolg van langdurige rivier- en hellingserosie. Precies ten oosten van het plangebied situeert zich de Dendervallei. De Dender maakt enkel in het meest noordelijk deel onderdeel uit van de Vlaamse Vallei. De Vlaamse Vallei is een grote depressie hoofdzakelijk van fluviaatiele oorsprong die grotendeels beneden het huidige zeeniveau is geërodeerd. Ten zuiden van Gent is deze depressie opgesplitst in een aantal vertakkingen die quasi alle belangrijke rivieren van het Scheldebekken tot een zeker niveau stroomopwaarts omvatten. Deze vertakkingen worden de uitlopers van de Vlaamse Vallei genoemd.

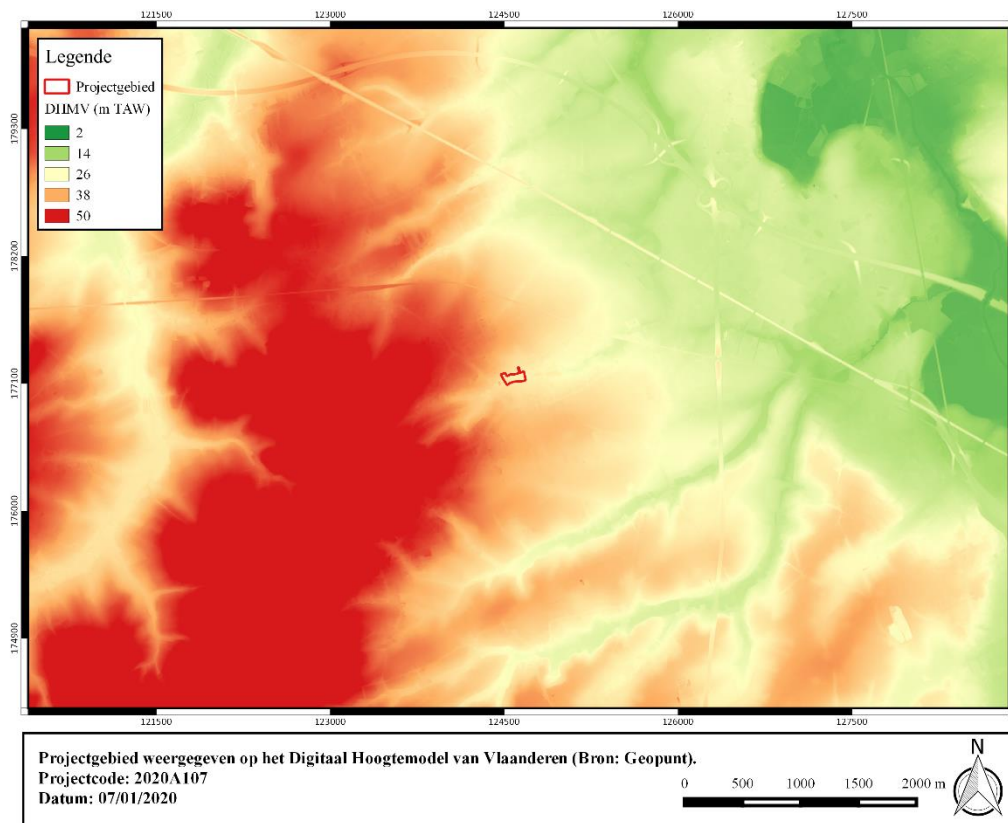
Het plangebied situeert zich allicht een 5-tal km ten zuiden van de Vlaamse Vallei. Ter hoogte van het plangebied wordt het golvend landschap in eerst instantie gekenmerkt door een algemeen voorkomend leemdek. Deze zogenaamde leemafzettingen dateren van het Weichseliaan. De afwatering in de omgeving van het plangebied gebeurt in essentie vanaf de uitlopers van de Vlaamse Ardennen richting de Dendervallei. In het zuidelijk deel van het plangebied situeert zich de smalle beekvallei van de Hoezebeek. Deze ontspringt ca. 1,6 km ten westen van het projectgebied. Het plangebied zelf is gelegen op een hoogte van ca. 27.8 – 32.3 m TAW en helt af in zuidoostelijke richting. Het overgrote deel van het plangebied is gelegen op een hoogte van ca. 27.5 – 29.0 m TAW en situeert zich ter hoogte van de beekvallei van de Hoezebeek.

Hydrografisch situeert het plangebied zich binnen het Denderbekken (deelbekken: Vondelbeek).

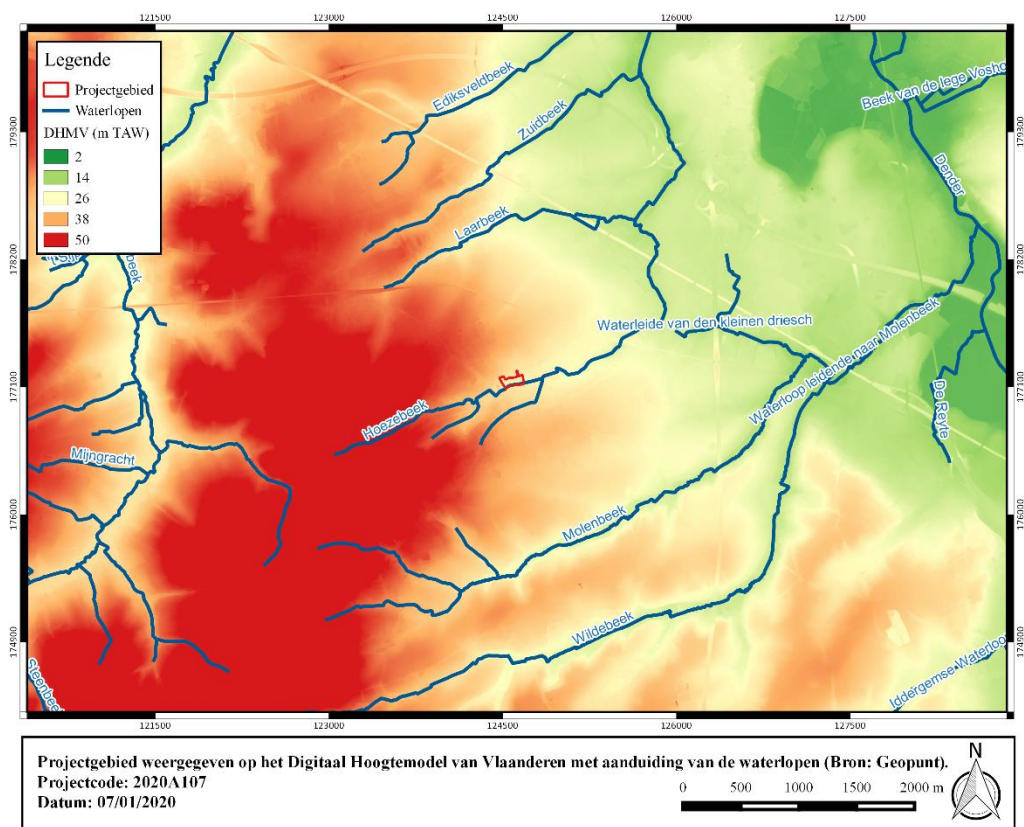

Figuur 7: Projectgebied weergegeven op de Traditionele Landschappenkaart (Bron: Geopunt).

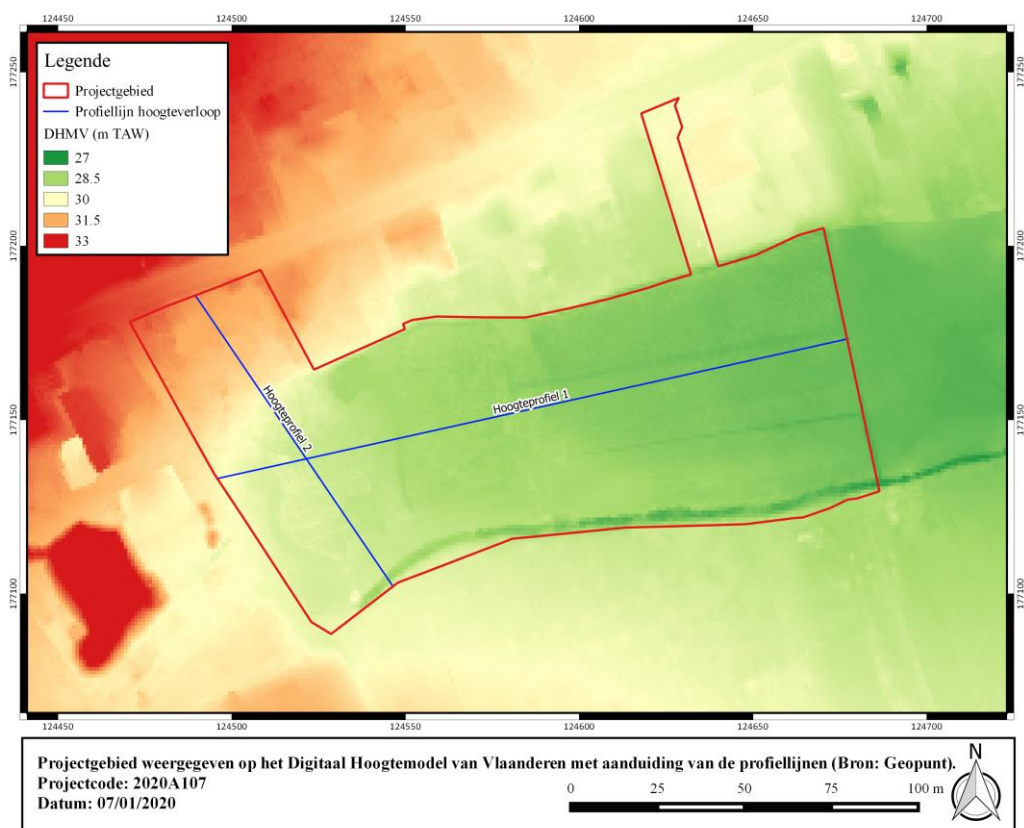

Figuur 8: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (Bron: Geopunt).

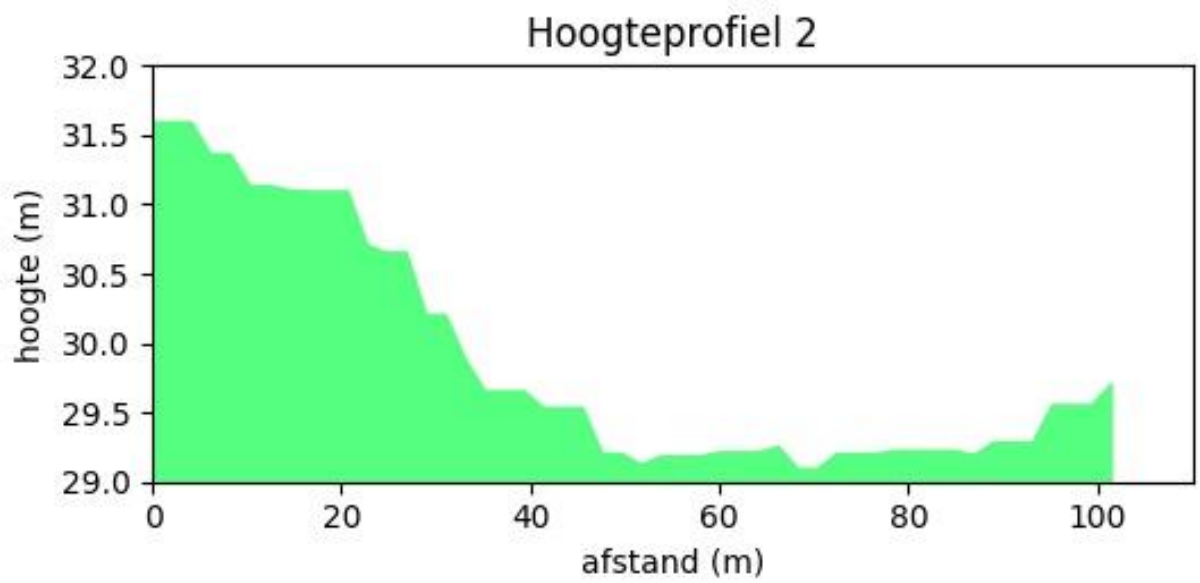
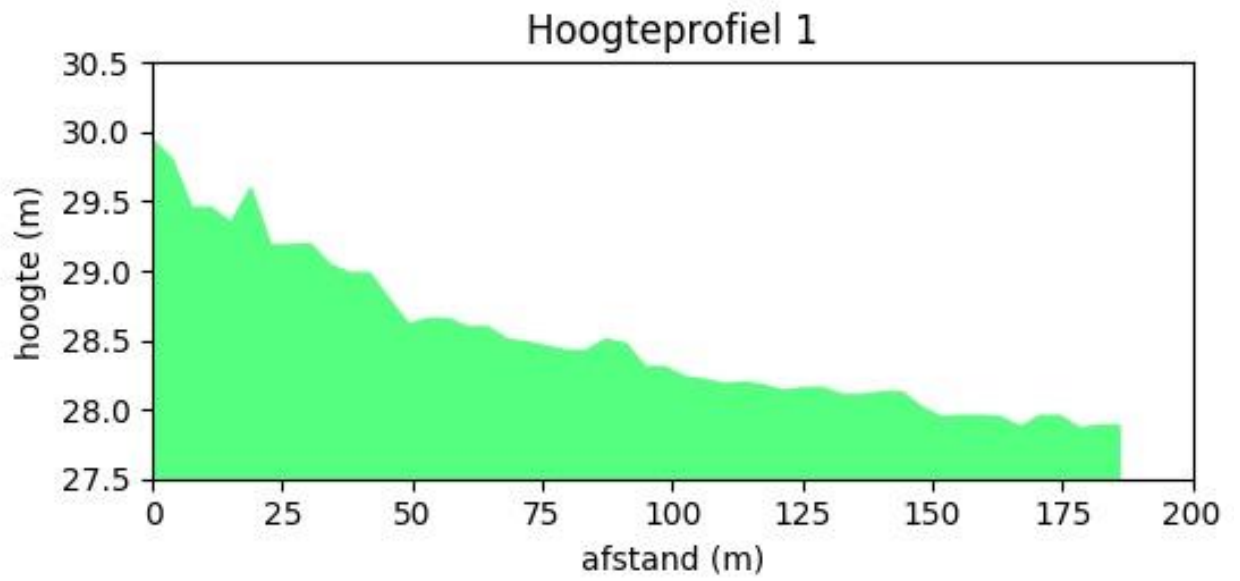

Figuur 9: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen met aanduiding van de waterlopen (Bron: Geopunt).

Figuur 10: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen met aanduiding van de profiellijnen (Bron: Geopunt).

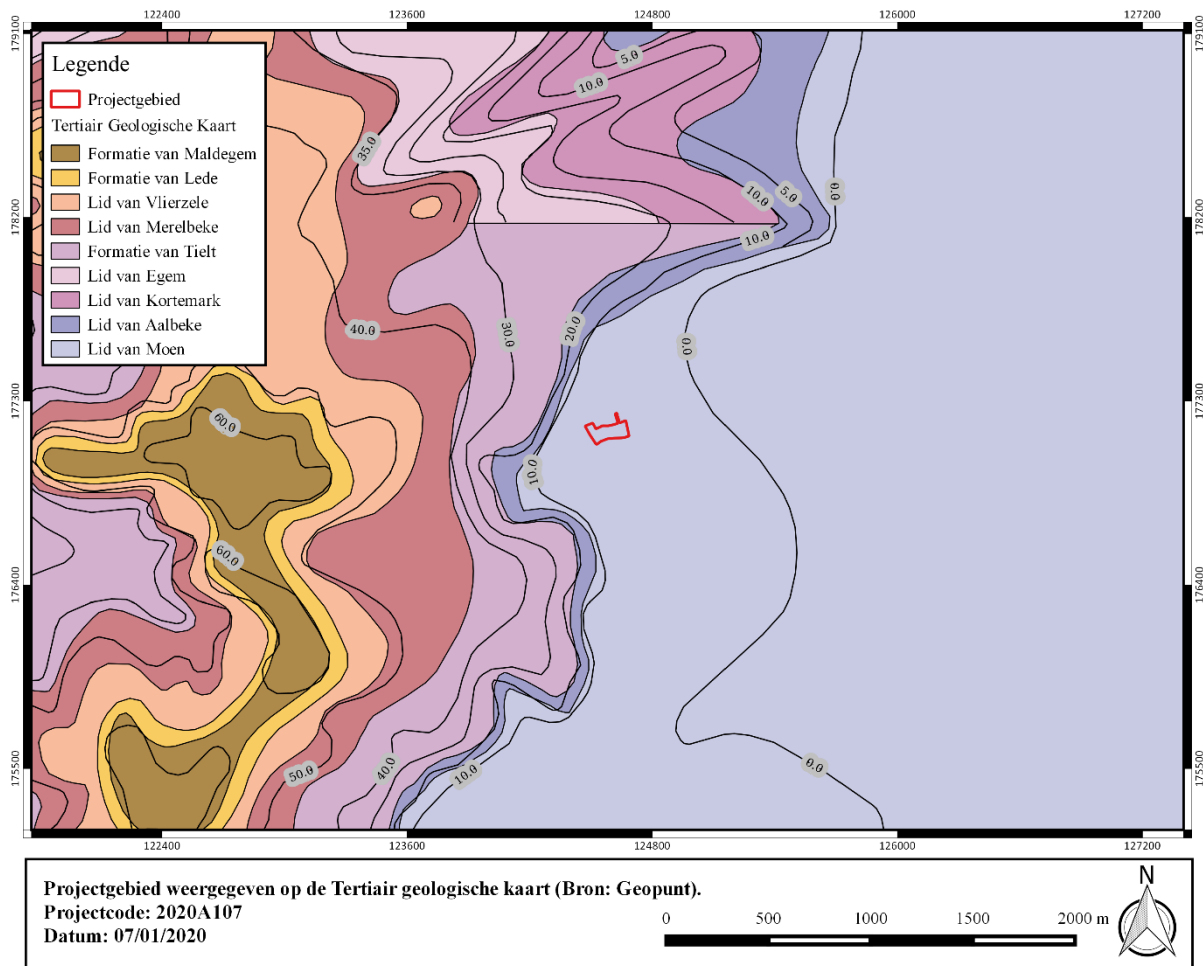
Figuur 11: Hoogteverloop, W-O en N-Z (Bron: Geopunt).

1.4.1.2 Tertiaire lithostratigrafie

Het projectgebied is gelegen in de **Formatie van Kortrijk**. Deze formatie bestaat hoofdzakelijk uit mariene kleiige sedimenten, die weinig macrofossielen bevatten en is de eerste afgezette formatie van het Vroeg-Eoceen (54,8 Ma – 49,0 Ma). Over het algemeen worden de afzettingen siltiger of zandiger (ondieper afzettingsmilieu) naar het zuidoosten toe en homogeen kleiiger naar het noorden en noordoosten toe (dieper afzettingsmilieu). De Formatie van Kortrijk wordt ingedeeld in vier leden; van onder naar boven: het Lid van Mont-Héribu, het Lid van Saint-Maur, het Lid van Moen en het Lid van Aalbeke. Het Lid van Mont-Héribu rust op de Groep van Landen.

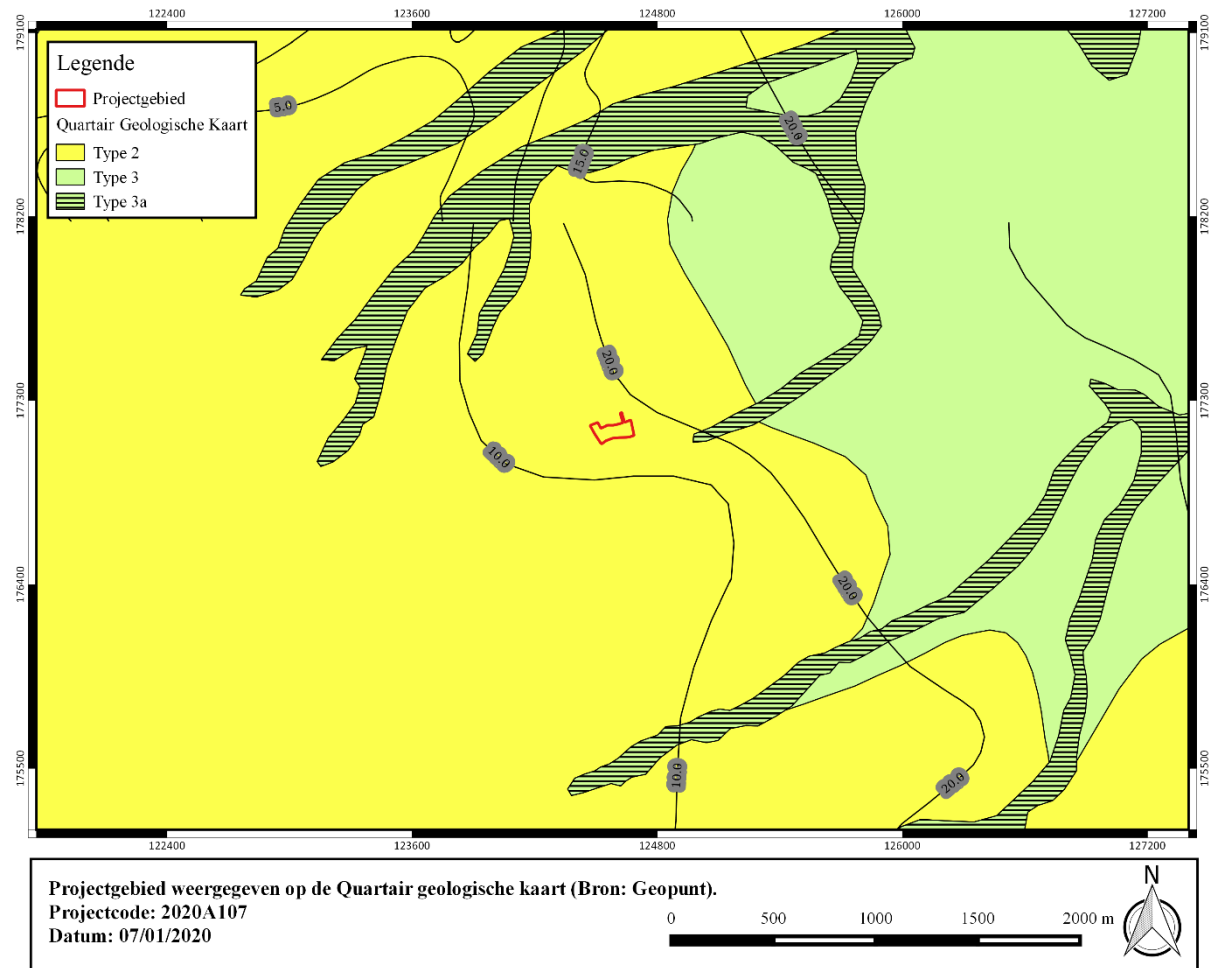
Het **Lid van Moen** is afgezet tijdens een periode van zeespiegelschommelingen, wat resulteerde in een heterogeen sedimentpakket. Het is een grijze kleiige silt, waartussen intercalaties voorkomen van zand met grof glauconiet of gebroken schelpresten. Deze grove lagen zijn vermoedelijk afgezet tijdens stormperiodes (tempestieten). Naar het noorden en noordoosten toe gaat deze eenheid over naar een meer homogene kleiigere afzetting.

Figuur 12: Projectgebied weergegeven op de Tertiair geologische kaart (Bron: Geopunt).

1.4.1.3 Quartaire lithostratigrafie

Het projectgebied is gelegen in het Quartair **Type 2**. Dit type bestaat uit een eolische afzetting van het Weichseliaan tot mogelijk Vroeg-Holoceen (zandleem tot leem). Deze afzetting kan eventuele hellingsafzettingen van het Quartair bevatten.

Figuur 13: Projectgebied weergegeven op de Quartair geologische kaart (Bron: Geopunt).

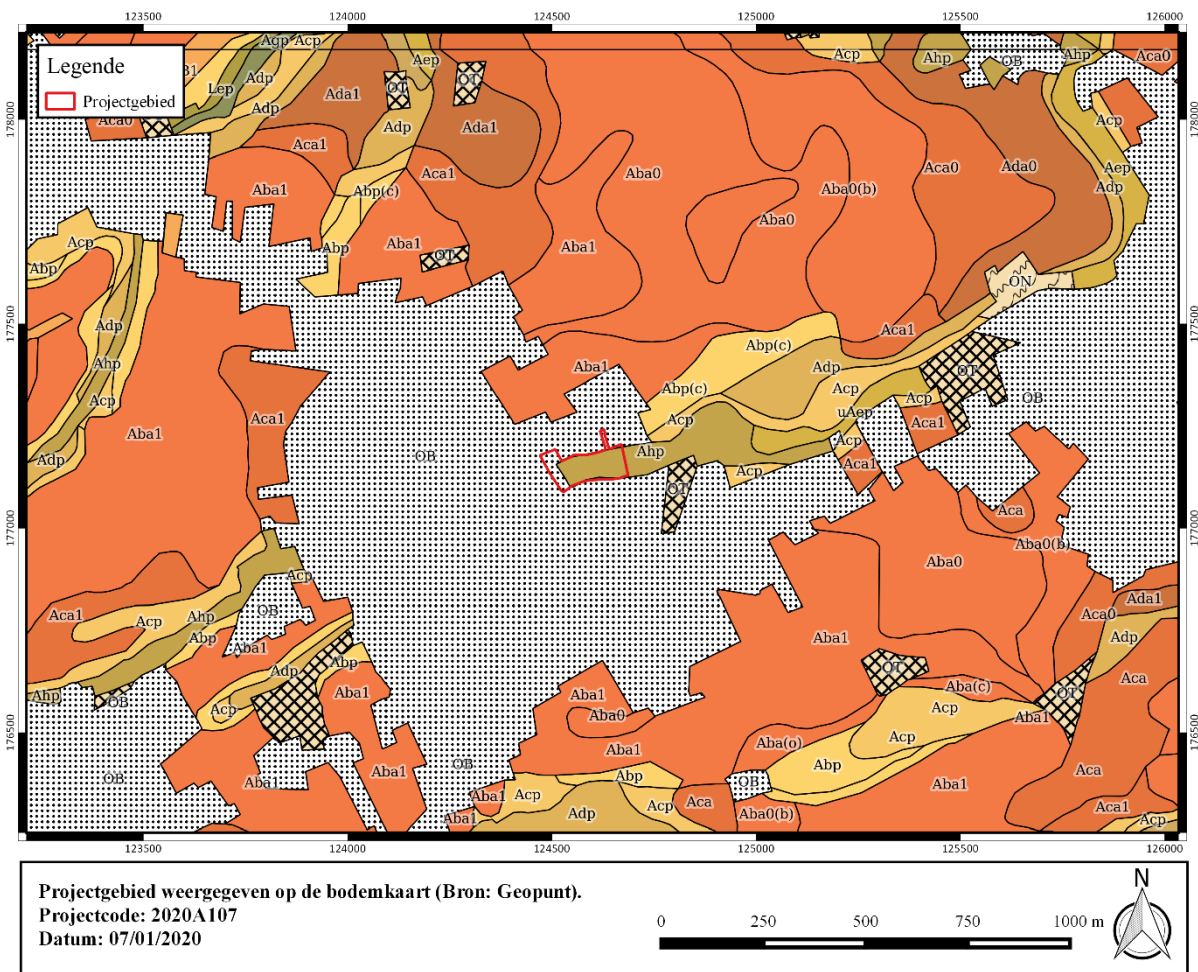

1.4.1.4 Bodemvormingsprocessen

Binnen de contouren van het plangebied kunnen twee bodemtypes geconstateerd worden.

Het bodemtype **Ahp** is een natte leembodem zonder profiel. Tussen 20 en 50 cm beginnen gleyverschijnselen en deze worden veroorzaakt door een tijdelijke grondwatertafel (stuwwater). Deze bodemtypes komen voor op zeer slecht ontwaterde plaatsen in de depressies.

Het bodemtype **OB** is een kunstmatig bodemtype waarbij de natuurlijke bodem sterk verstoord kan zijn door de aanwezige verharding of bebouwing. Hierdoor is het niet altijd mogelijk de natuurlijke bodem te herkennen.

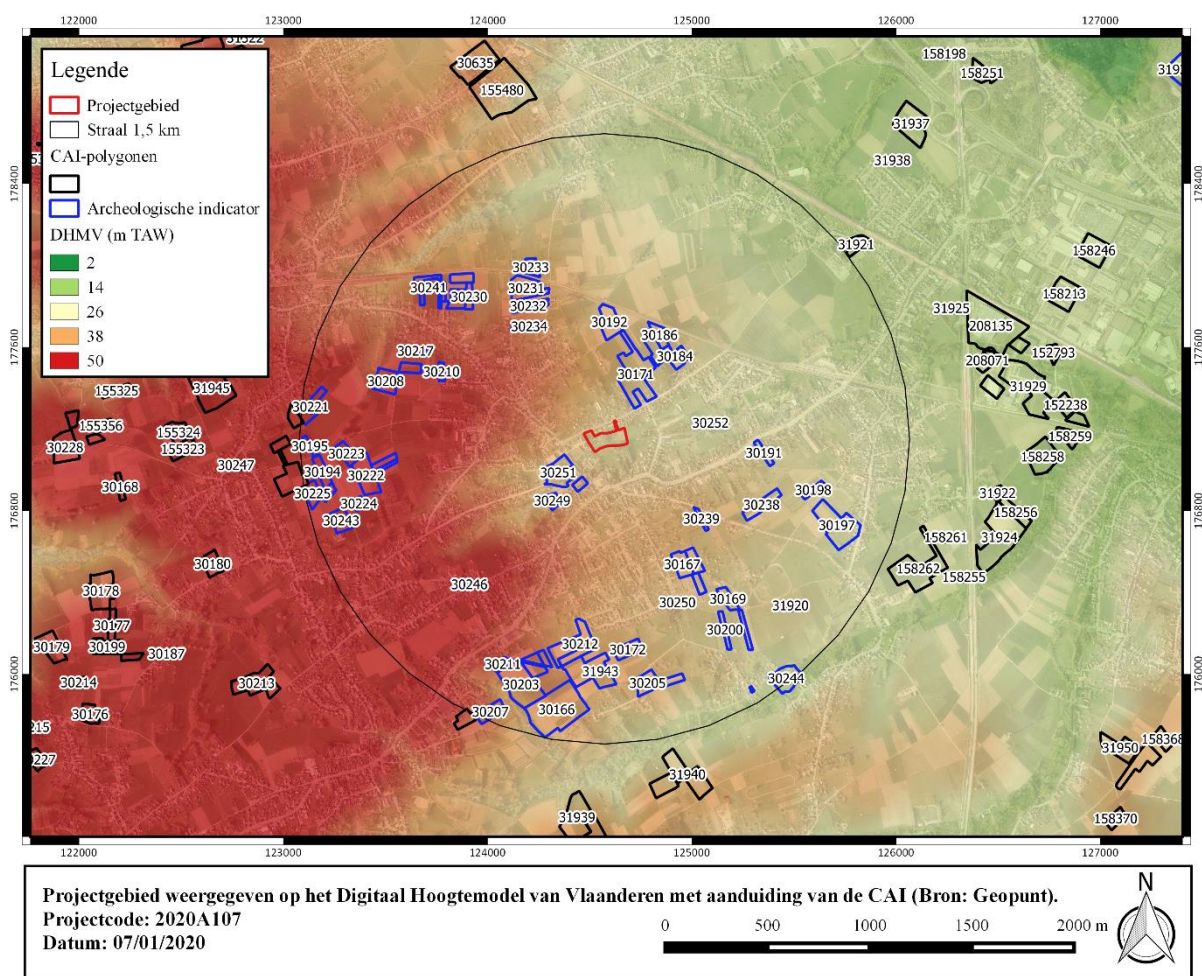
Figuur 14: Projectgebied weergegeven op de bodemkaart (Bron: Geopunt).

1.4.2 Historische en archeologische voorkennis

1.4.2.1 Overzicht van de gekende archeologische waarden

Rondom het onderzoeksgebied of in de ruime omgeving zijn geen archeologische sites gekend. Deze schaarste reflecteert echter een gebrek aan archeologisch onderzoek en niet zozeer een afwezigheid van mensen in het verleden. Dit blijkt ook uit de gegevens van de CAI. In het kader van twee licentiaatsverhandelingen, van respectievelijk wijlen Marc Meganck eind de jaren '80 en Joris Sergeant midden de jaren '90; werden de vondsten van een veelvoud aan veldprospecties geïnventariseerd. Hoewel de verkregen data eerder indicatief is van karakter wijzen de gerecupereerde artefacten op een quasi doorlopende menselijke aanwezigheid in de omgeving van het onderzoeksgebied sinds de steentijden. Naast menig lithisch artefact werd namelijk keramisch materiaal uit de Romeinse periode en middeleeuwen gerecupereerd. Vooral het aantreffen van Romeins bouwmateriaal wijst op de mogelijke nabijheid van één of meerdere nederzettingen. Hoewel de data schaars is in de omgeving dient ter hoogte van het onderzoeksgebied rekening gehouden te worden met de zeer natte toestand van het terrein. De kans dat mensen het terrein bewoonden en bewerkten in het verleden is dan ook zeer beperkt.

Figuur 15: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen met aanduiding van de CAI (Bron: Geopunt).

I. Archeologische indicatoren

Veldprospecties

30165	<p>Veldprospectie (1987); NK: 150 meter</p> <p>Steentijd: lithisch materiaal</p> <p>Bron: Sergeant J.,1994-1995, Een onderzoek naar de steentijd in het Aalsterse, onuitgegeven licentiaatsverhandeling Gent</p>
30166	<p>Veldprospectie (1987); NK: 150 meter</p> <p>Steentijd: lithisch materiaal</p> <p>Bron: Sergeant J.,1994-1995, Een onderzoek naar de steentijd in het Aalsterse, onuitgegeven licentiaatsverhandeling Gent</p>
30167	<p>Veldprospectie (1987); NK: 150 meter</p> <p>Steentijd: lithisch materiaal</p> <p>Bron: Sergeant J.,1994-1995, Een onderzoek naar de steentijd in het Aalsterse, onuitgegeven licentiaatsverhandeling Gent</p>
30169	<p>Veldprospectie (1987); NK: 150 meter</p> <p>Romeinse tijd: aardewerk</p> <p>Bron: Marc Meganck, 1988-1989, Archeologisch onderzoek van de gemeente Haaltert, onuitgegeven licentiaatsverhandeling, Gent.</p>
30170	<p>Veldprospectie (1987); NK: 150 meter</p> <p>Steentijd: lithisch materiaal</p> <p>Volle middeleeuwen: aardewerk</p> <p>Bron: Sergeant J.,1994-1995, Een onderzoek naar de steentijd in het Aalsterse, onuitgegeven licentiaatsverhandeling Gent</p>
30171	<p>Veldprospectie (1987); NK: 150 meter</p> <p>Steentijd: lithisch materiaal</p> <p>Romeinse tijd: aardewerk, glas, bouw materiaal. De tegulae werden ontdekt in context bij uitgraven van kelder. Gezien hun opstelling, zij aan zij in een rechthoek met donkere verkleuring, gaat het vermoedelijk om een brandrestengraf.</p> <p>Bron: Marc Meganck, 1988-1989, Archeologisch onderzoek van de gemeente Haaltert, onuitgegeven licentiaatsverhandeling, Gent.</p>

30172	<p>Veldprospectie (1987); NK: 150 meter</p> <p>Steentijd: lithisch materiaal</p> <p>Bron: Sergeant J.,1994-1995, Een onderzoek naar de steentijd in het Aalsterse, onuitgegeven licentiaatsverhandeling Gent</p>
30173	<p>Veldprospectie (1987); NK: 150 meter</p> <p>Romeinse tijd: lithisch materiaal</p> <p>Bron: Marc Meganck, 1988-1989, Archeologisch onderzoek van de gemeente Haaltert, onuitgegeven licentiaatsverhandeling, Gent.</p>
30175	<p>Veldprospectie (1988); NK: 150 meter</p> <p>Romeinse tijd: aardewerk</p> <p>Bron: Marc Meganck, 1988-1989, Archeologisch onderzoek van de gemeente Haaltert, onuitgegeven licentiaatsverhandeling, Gent.</p>
30184	<p>Veldprospectie (1988); NK: 150 meter</p> <p>Steentijd: lithisch materiaal</p> <p>Bron: Sergeant J.,1994-1995, Een onderzoek naar de steentijd in het Aalsterse, onuitgegeven licentiaatsverhandeling Gent</p>
30186	<p>Veldprospectie (1988); NK: 150 meter</p> <p>Steentijd: lithisch materiaal</p> <p>Bron: Sergeant J.,1994-1995, Een onderzoek naar de steentijd in het Aalsterse, onuitgegeven licentiaatsverhandeling Gent</p>
30188	<p>Veldprospectie (1988); NK: 150 meter</p> <p>Steentijd: lithisch materiaal</p> <p>Bron: Sergeant J.,1994-1995, Een onderzoek naar de steentijd in het Aalsterse, onuitgegeven licentiaatsverhandeling Gent</p>
30189	<p>Veldprospectie (1988); NK: 150 meter</p> <p>Steentijd: lithisch materiaal</p> <p>Romeinse tijd: aardewerk</p> <p>Bron: Sergeant J.,1994-1995, Een onderzoek naar de steentijd in het Aalsterse, onuitgegeven licentiaatsverhandeling Gent</p>
30190	<p>Veldprospectie (1988); NK: 150 meter</p>

	<p>Steentijd: lithisch materiaal</p> <p>Bron: Sergeant J.,1994-1995, Een onderzoek naar de steentijd in het Aalsterse, onuitgegeven licentiaatsverhandeling Gent</p>
30191	<p>Veldprospectie (1988); NK: 150 meter</p> <p>Romeinse tijd: aardewerk</p> <p>Bron: Marc Meganck, 1988-1989, Archeologisch onderzoek van de gemeente Haaltert, onuitgegeven licentiaatsverhandeling, Gent.</p>
30192	<p>Veldprospectie (1988); NK: 150 meter</p> <p>Steentijd: lithisch materiaal</p> <p>Bron: Sergeant J.,1994-1995, Een onderzoek naar de steentijd in het Aalsterse, onuitgegeven licentiaatsverhandeling Gent</p>
30193	<p>Veldprospectie (1988); NK: 150 meter</p> <p>Steentijd: lithisch materiaal</p> <p>Bron: Sergeant J.,1994-1995, Een onderzoek naar de steentijd in het Aalsterse, onuitgegeven licentiaatsverhandeling Gent</p>
30194	<p>Veldprospectie (1988); NK: 150 meter</p> <p>Steentijd: lithisch materiaal</p> <p>Romeinse tijd: aardewerk</p> <p>Bron: Sergeant J.,1994-1995, Een onderzoek naar de steentijd in het Aalsterse, onuitgegeven licentiaatsverhandeling Gent</p>
30195	<p>Veldprospectie (1988); NK: 150 meter</p> <p>Steentijd: lithisch materiaal</p> <p>Bron: Sergeant J.,1994-1995, Een onderzoek naar de steentijd in het Aalsterse, onuitgegeven licentiaatsverhandeling Gent</p>
30197	<p>Veldprospectie (1988); NK: 150 meter</p> <p>Steentijd: lithisch materiaal</p> <p>Bron: Sergeant J.,1994-1995, Een onderzoek naar de steentijd in het Aalsterse, onuitgegeven licentiaatsverhandeling Gent</p>
30198	<p>Veldprospectie (1988); NK: 150 meter</p> <p>Steentijd: lithisch materiaal</p>

	Bron: Sergeant J.,1994-1995, Een onderzoek naar de steentijd in het Aalsterse, onuitgegeven licentiaatsverhandeling Gent
30200	Veldprospectie (1988); NK: 150 meter Steentijd: lithisch materiaal Bron: Marc Meganck, 1988-1989, Archeologisch onderzoek van de gemeente Haaltert, onuitgegeven licentiaatsverhandeling, Gent.
30201	Veldprospectie; NK: 150 meter Steentijd: lithisch materiaal Bron: Marc Meganck, 1988-1989, Archeologisch onderzoek van de gemeente Haaltert, onuitgegeven licentiaatsverhandeling, Gent.
30202	Veldprospectie (1988); NK: 150 meter Steentijd: lithisch materiaal Bron: Sergeant J.,1994-1995, Een onderzoek naar de steentijd in het Aalsterse, onuitgegeven licentiaatsverhandeling Gent
30203	Veldprospectie (1988); NK: 150 meter Steentijd: lithisch materiaal Romeinse tijd: aardewerk, glas, dakpan-, imbrex- en tubulifragmenten - tegulafragmenten - niet alle bouwmetaal werd geteld Volle middeleeuwen: roodbeschilderd aardewerk Bron: Sergant J.,1994-1995, Een onderzoek naar de steentijd in het Aalsterse, onuitgegeven licentiaatsverhandeling Gent
30205	Veldprospectie (1988); NK: 150 meter Steentijd: lithisch materiaal Bron: Sergeant J.,1994-1995, Een onderzoek naar de steentijd in het Aalsterse, onuitgegeven licentiaatsverhandeling Gent
30206	Veldprospectie (1988); NK: 150 meter Steentijd: lithisch materiaal Bron: Sergeant J.,1994-1995, Een onderzoek naar de steentijd in het Aalsterse, onuitgegeven licentiaatsverhandeling Gent
30207	Veldprospectie (1988); NK: 150 meter

	<p>Steentijd: lithisch materiaal</p> <p>Romeinse tijd: aardewerk</p> <p>Bron: Sergeant J.,1994-1995, Een onderzoek naar de steentijd in het Aalsterse, onuitgegeven licentiaatsverhandeling Gent</p>
30208	<p>Veldprospectie (1988); NK: 150 meter</p> <p>Steentijd: lithisch materiaal</p> <p>Romeinse tijd: aardewerk, natuursteen, bouwmateriaal</p> <p>Bron: Sergeant J.,1994-1995, Een onderzoek naar de steentijd in het Aalsterse, onuitgegeven licentiaatsverhandeling Gent</p>
30209	<p>Veldprospectie (1988); NK: 150 meter</p> <p>Steentijd: lithisch materiaal</p> <p>Romeinse tijd: aardewerk</p> <p>Bron: Sergeant J.,1994-1995, Een onderzoek naar de steentijd in het Aalsterse, onuitgegeven licentiaatsverhandeling Gent</p>
30210	<p>Veldprospectie (1988); NK: 150 meter</p> <p>Romeinse tijd: aardewerk</p> <p>Bron: Marc Meganck, 1988-1989, Archeologisch onderzoek van de gemeente Haaltert, onuitgegeven licentiaatsverhandeling, Gent.</p>
30211	<p>Veldprospectie (1988); NK: 150 meter</p> <p>Steentijd: lithisch materiaal</p> <p>Bron: Sergeant J.,1994-1995, Een onderzoek naar de steentijd in het Aalsterse, onuitgegeven licentiaatsverhandeling Gent</p>
30212	<p>Veldprospectie (1988); NK: 150 meter</p> <p>Steentijd: lithisch materiaal</p> <p>Volle middeleeuwen: aardewerk</p> <p>Bron: Sergeant J.,1994-1995, Een onderzoek naar de steentijd in het Aalsterse, onuitgegeven licentiaatsverhandeling Gent</p>
30217	<p>Veldprospectie (1988); NK: 150 meter</p> <p>Steentijd: lithisch materiaal</p>

	Bron: Sergeant J.,1994-1995, Een onderzoek naar de steentijd in het Aalsterse, onuitgegeven licentiaatsverhandeling Gent
30221	Veldprospectie (1988); NK: 150 meter Steentijd: lithisch materiaal Romeinse tijd: aardewerk Bron: Sergeant J.,1994-1995, Een onderzoek naar de steentijd in het Aalsterse, onuitgegeven licentiaatsverhandeling Gent
30222	Veldprospectie (1988); NK: 150 meter Steentijd: lithisch materiaal Bron: Sergeant J.,1994-1995, Een onderzoek naar de steentijd in het Aalsterse, onuitgegeven licentiaatsverhandeling Gent
30223	Veldprospectie (1988); NK: 150 meter Romeinse tijd: kruikwaar, doliumfragment Bron: Meganck Marc, 1988-1989, Archeologisch onderzoek van de gemeente Haaltert, onuitgegeven licentiaatsverhandeling, Gent.
30224	Veldprospectie (1988); NK: 150 meter Romeinse tijd: aardewerk Bron: Meganck Marc, 1988-1989, Archeologisch onderzoek van de gemeente Haaltert, onuitgegeven licentiaatsverhandeling, Gent.
30225	Veldprospectie (1988); NK: 150 meter Steentijd: lithisch materiaal Bron: Sergeant J.,1994-1995, Een onderzoek naar de steentijd in het Aalsterse, onuitgegeven licentiaatsverhandeling Gent
30229	Veldprospectie (1988); NK: 150 meter Steentijd: lithisch materiaal Romeinse tijd: aardewerk, bouw materiaal Bron: Sergeant J.,1994-1995, Een onderzoek naar de steentijd in het Aalsterse, onuitgegeven licentiaatsverhandeling Gent
30230	Veldprospectie (1988); NK: 150 meter Steentijd: lithisch materiaal

	<p>Romeinse tijd: aardewerk, bouwmetaal</p> <p>Volle middeleeuwen: aardewerk</p> <p>Bron: Sergeant J.,1994-1995, Een onderzoek naar de steentijd in het Aalsterse, onuitgegeven licentiaatsverhandeling Gent</p>
30231	<p>Veldprospectie (1988); NK: 150 meter</p> <p>Steentijd: lithisch metaal</p> <p>Romeinse tijd: aardewerk, bouwmetaal</p> <p>Bron: Sergeant J.,1994-1995, Een onderzoek naar de steentijd in het Aalsterse, onuitgegeven licentiaatsverhandeling Gent</p>
30232	<p>Veldprospectie (1988); NK: 150 meter</p> <p>Steentijd: lithisch metaal</p> <p>Romeinse tijd: bouwmetaal</p> <p>Bron: Sergeant J.,1994-1995, Een onderzoek naar de steentijd in het Aalsterse, onuitgegeven licentiaatsverhandeling Gent</p>
30233	<p>Veldprospectie (1988); NK: 150 meter</p> <p>Romeinse tijd: aardewerk</p> <p>Bron: Meganck Marc, 1988-1989, Archeologisch onderzoek van de gemeente Haaltert, onuitgegeven licentiaatsverhandeling, Gent.</p>
30234	<p>Veldprospectie (1988); NK: 150 meter</p> <p>Steentijd: lithisch metaal</p> <p>Bron: Meganck Marc, 1988-1989, Archeologisch onderzoek van de gemeente Haaltert, onuitgegeven licentiaatsverhandeling, Gent.</p>
30236	<p>Veldprospectie (1989); NK: 150 meter</p> <p>Steentijd : lithisch metaal</p> <p>Bron: Meganck Marc, 1988-1989, Archeologisch onderzoek van de gemeente Haaltert, onuitgegeven licentiaatsverhandeling, Gent.</p>
30238	<p>Veldprospectie (1989); NK: 150 meter</p> <p>Steentijd : lithisch metaal</p> <p>Romeinse tijd: bouwmetaal</p>

	Bron: Meganck Marc, 1988-1989, Archeologisch onderzoek van de gemeente Haaltert, onuitgegeven licentiaatsverhandeling, Gent.
30239	Veldprospectie (1989); NK: 150 meter Onbepaald: natuursteen Bron: Meganck Marc, 1988-1989, Archeologisch onderzoek van de gemeente Haaltert, onuitgegeven licentiaatsverhandeling, Gent.
30240	Veldprospectie (1989); NK: 150 meter Steentijd : lithisch materiaal Bron: Meganck Marc, 1988-1989, Archeologisch onderzoek van de gemeente Haaltert, onuitgegeven licentiaatsverhandeling, Gent.
30241	Veldprospectie (1989); NK: 150 meter Steentijd : lithisch materiaal Romeinse tijd: bouwmateriaal Volle middeleeuwen: aardewerk Bron: Meganck Marc, 1988-1989, Archeologisch onderzoek van de gemeente Haaltert, onuitgegeven licentiaatsverhandeling, Gent.
30242	Veldprospectie (1989); NK: 150 meter Steentijd : lithisch materiaal Bron: Meganck Marc, 1988-1989, Archeologisch onderzoek van de gemeente Haaltert, onuitgegeven licentiaatsverhandeling, Gent.
30243	Veldprospectie (1989); NK: 150 meter Volle middeleeuwen: aardewerk Bron: Meganck Marc, 1988-1989, Archeologisch onderzoek van de gemeente Haaltert, onuitgegeven licentiaatsverhandeling, Gent.
31920	Veldprospectie (1986); NK: 15 m Neolithicum: lithisch materiaal Bron: Sergeant J.,1994-1995, Een onderzoek naar de steentijd in het Aalsterse, onuitgegeven licentiaatsverhandeling Gent
31942	Veldprospectie (1987); NK: 15 meter Steentijd: lithisch materiaal

	<p>Vroege middeleeuwen: aardewerk</p> <p>Bron: Meganck M., 1988-1989, Archeologisch onderzoek van de gemeente Haaltert, onuitgegeven licentiaatsverhandeling, Gent.</p>
31943	<p>Veldprospectie (1988); NK: 15 meter</p> <p>Steentijd: lithisch materiaal</p> <p>Volle middeleeuwen: aardewerk</p> <p>Bron: Meganck M., 1988-1989, Archeologisch onderzoek van de gemeente Haaltert, onuitgegeven licentiaatsverhandeling, Gent</p>
152423	<p>Veldprospectie (1991); NK: 15 meter</p> <p>Steentijd: lithisch materiaal</p> <p>Bron: Meganck M., 1988-1989, Archeologisch onderzoek van de gemeente Haaltert, onuitgegeven licentiaatsverhandeling, Gent</p>

Toevalsvondst

30244	<p>Toevalsvondst; NK: 150 m</p> <p>Late middeleeuwen: site met walgracht. De oudste vermelding dateert van 1457, afgebroken in het begin van de 19de eeuw. De walgracht is mogelijk van water voorzien uit de Molenbeek.</p> <p>Bron: Meganck Marc, 1988-1989, Archeologisch onderzoek van de gemeente Haaltert, onuitgegeven licentiaatsverhandeling, Gent.</p>
30245	<p>Toevalstfondst; NK: 150 m</p> <p>Volle middeleeuwen: voormalige vroeg-gotische kapittelkerk met talrijke verbouwingen. De eerste vermelding dateert van 1046. In 1869 is de kerk afgebrand en vervangen door een volledige nieuwbouw.</p> <p>Bron: Meganck Marc, 1988-1989, Archeologisch onderzoek van de gemeente Haaltert, onuitgegeven licentiaatsverhandeling, Gent.</p>
30246	<p>Toevalsvondst; NK: 150 meter</p> <p>Late middeleeuwen: molen – eerste molen was in hout, later niet meer herbouwd</p> <p>Bron: Marc Meganck, 1988-1989, Archeologisch onderzoek van de gemeente Haaltert, onuitgegeven licentiaatsverhandeling, Gent.</p>
30249	<p>Toevalsvondst; NK: 150 meter</p>

	<p>Middeleeuwen: burcht. Oudste vermelding dateert van 1374, afgebroken in 1750.</p> <p>Bron: Marc Meganck, 1988-1989, Archeologisch onderzoek van de gemeente Haaltert, onuitgegeven licentiaatsverhandeling, Gent.</p>
30250	<p>Toevalsvondst; NK: 150 meter</p> <p>Middeleeuwen: kapel, waarschijnlijk voor 1625 gebouwd.</p> <p>Bron: Marc Meganck, 1988-1989, Archeologisch onderzoek van de gemeente Haaltert, onuitgegeven licentiaatsverhandeling, Gent.</p>
30251	<p>Toevalsvondst; NK: 150 meter</p> <p>Middeleeuwen: motte, nu verdwenen; lusthof met vijvers en park in de plaats.</p> <p>Bron: Marc Meganck, 1988-1989, Archeologisch onderzoek van de gemeente Haaltert, onuitgegeven licentiaatsverhandeling, Gent.</p>
30252	<p>Toevalsvondst (1839); NK: 150 meter</p> <p>Volle middeleeuwen: burcht. Oudste vermelding dateert van 1064, burcht is afgebroken. De wal is van water voorzien via de Klokaputbeek.</p> <p>Bron: Marc Meganck, 1988-1989, Archeologisch onderzoek van de gemeente Haaltert, onuitgegeven licentiaatsverhandeling</p>

1.4.2.2 Historische context en bekende archeologische vindplaatsen

Op basis van veldprospectiecampagnes is menselijke aanwezigheid in de regio van Haaltert vastgesteld vanaf de steentijden. Bij de prospecties is een veelvoud van lithische artefacten gerecupereerd. De landschappelijke ligging, op een uitloper van een hoger gelegen gebied met uitzicht op de Dendervallei, moet een grote aantrekkingskracht gehad hebben op jager-verzamelaars en vroege landbouwers.

Ook voor de Romeinse periode zijn bij de veldprospecties talrijke vondsten aan het licht gekomen. De hoger gelegen vruchtbare leemgronden moeten aantrekkelijk geweest zijn voor vroege landbouwers. Het plangebied zelf is echter gelegen in een beekvallei waar de grond mogelijk te waterverzadigd was voor bebouwing of akkerbouw. De Romeinse weg tussen Velzeke en Asse liep mogelijk langs-, of doorheen Haaltert. Zowel de ligging van het plangebied binnen een vrij goed door Romeinse wegen ontsloten gebieden, als de talrijke Romeinse vondsten binnen het grondgebied, indiceren een verhoogde verwachting naar Romeinse sporen.

Plaatsnamen als Brantegem en Gotehem wijzen mogelijk op een Frankische oorsprong van Haaltert. De oudste vermelding van Haaltert is in een oorkonde uit 1046. Later kwam het dorp in het bezit van de graven van Vlaanderen. Haaltert werd in 1227 in leen gegeven aan Michiel van Boulaere. In de late middeleeuwen maakt Haaltert deel uit van 'het Land van Rotselaer', samen met omliggende dorpen Kerksken, Denderhoutem, Aaigem, Vlekkem en Heldergem. Haaltert was eeuwenlang een landbouwersdorp waar hoofdzakelijk hop, vlas en koolzaad geteeld werden. Enkele voorname hoeven zijn het Hof te Culsbroek, het Hof ter Wilgen, het Hof te Rode en het Hof Stoys. Een 10-tal brouwerijen en 4 molens droegen bij tot de economische bedrijvigheid. Aan het begin van de 20^e eeuw werden in Haaltert een ruim aantal kantscholen ingericht. In 1930 waren hierin honderden thuiswerksters tewerkgesteld. Deze thuisarbeid evolueerde geleidelijk naar pendelarbeid.

1.4.2.3 Archeologische indicatoren en cartografische bronnen

Ter bestudering van het projectgebied worden hieronder een aantal historische kaarten in beschouwing genomen. Deze kaarten zijn momentopnamen doorheen de geschiedenis en verschaffen ons inzicht in de bebouwingshistoriek van het desbetreffende projectgebied. Er dient echter rekening gehouden te worden met het feit dat de afwezigheid van bebouwing geen exact bewijs is dat er niets geweest is. De eerste cartografische kaarten richten zich voornamelijk op het in kaart brengen van de stedelijke nederzettingen en duiden de landelijke en burgerlijke architectuur minder gedetailleerd of helemaal niet aan. Pas vanaf de 19de eeuw worden deze wel opgenomen.

Mogelijk zou zich ca. 300 meter ten oosten van het plangebied een middeleeuwse burchtsite gesitueerd hebben. Pastoor Jozef De Brouwer beschreef in zijn studie 'toponymie van Haaltert' verschillende plaatsnamen die op de aanwezigheid van een burcht duiden. In een aantal teksten uit de 1390 wordt de burcht omschreven als 'up den Bruelcoutere ande bouch' en up den bruelcoutere ghelegen an bouchmersch'. Ook wordt de circulaire ophoging van de burcht omschreven als Engelbrechtsborch in een tekst van 1626. Gilbert Redant beschrijft dat men bij het vereffenen van een weide in 1839 nog puinen blootlegde. Lokale vorsers stellen dat er op een luchtfoto van Geopunt een circulaire structuur waar te nemen die zij als voormalige

burchtsite definieerden. Zowel de literaire bronnen als de luchtfoto wijzen inderdaad in die richting.³

De Villaretkaart situeert het plangebied net ten noordoosten van de toenmalige dorpskern in landelijke omgeving. De kaart geeft een beperkte nauwkeurigheid en het plangebied dient iets oostelijker gesitueerd te worden. Op de kaart zijn de Hoezebeek en de omliggende vallei duidelijk zichtbaar. Het verloop van de Muisstraat is nog niet waar te nemen.

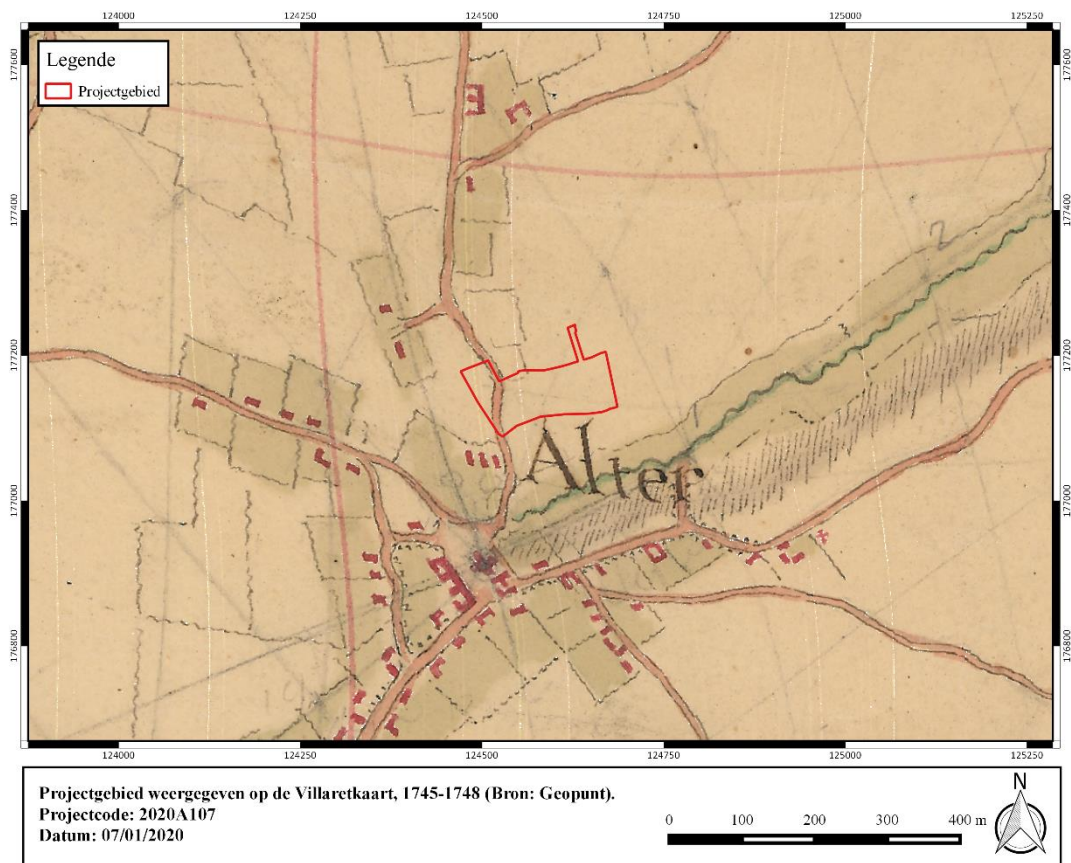
De Ferrariskaart geeft geen bebouwing weer binnen de projectgrenzen. Het centraal deel van het plangebied staat gekarteerd als weide. Langs de noord- en zuidzijde is een strook akkerland waar te nemen. Het verloop van de huidige Muisstraat is reeds duidelijk zichtbaar. Zeer opvallend is de afwezigheid van de Hoezebeek. Mogelijk was deze dan nog niet aanwezig al lijkt dit weinig aannemelijk op basis van de uitschuring van de beekvallei die te zien is op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen. Vermoedelijk betreft het grasland centraal binnen het plangebied aldus het meersgebied van de Hoezebeek. De dorpskern van Haaltert situeert zich precies ten zuidwesten. De ligging van het plangebied in de directe omgeving van de dorpskern impliceert een verhoogde verwachting naar sporen van bewoning.

De Atlas der Buurtwegen geeft bebouwing weer in het noordwestelijk deel van het plangebied. Deze bebouwing geeft een andere vorm dan het huidige gebouwenbestand op die locatie. De Hoezebeek is niet op de kaart weergegeven. Aan de westzijde van het plangebied is duidelijk het verloop van de huidige Bruulstraat waar te nemen. De andere 19^e-eeuwse kaarten geven een nagenoeg ongewijzigd beeld weer. Op de Vandermaelenkaart staat een groot deel van het plangebied gekarteerd als weide. Ten noorden en ten zuiden van het plangebied is via reliëflijnen duidelijk de helling richting de vallei van de Hoezebeek waar te nemen.

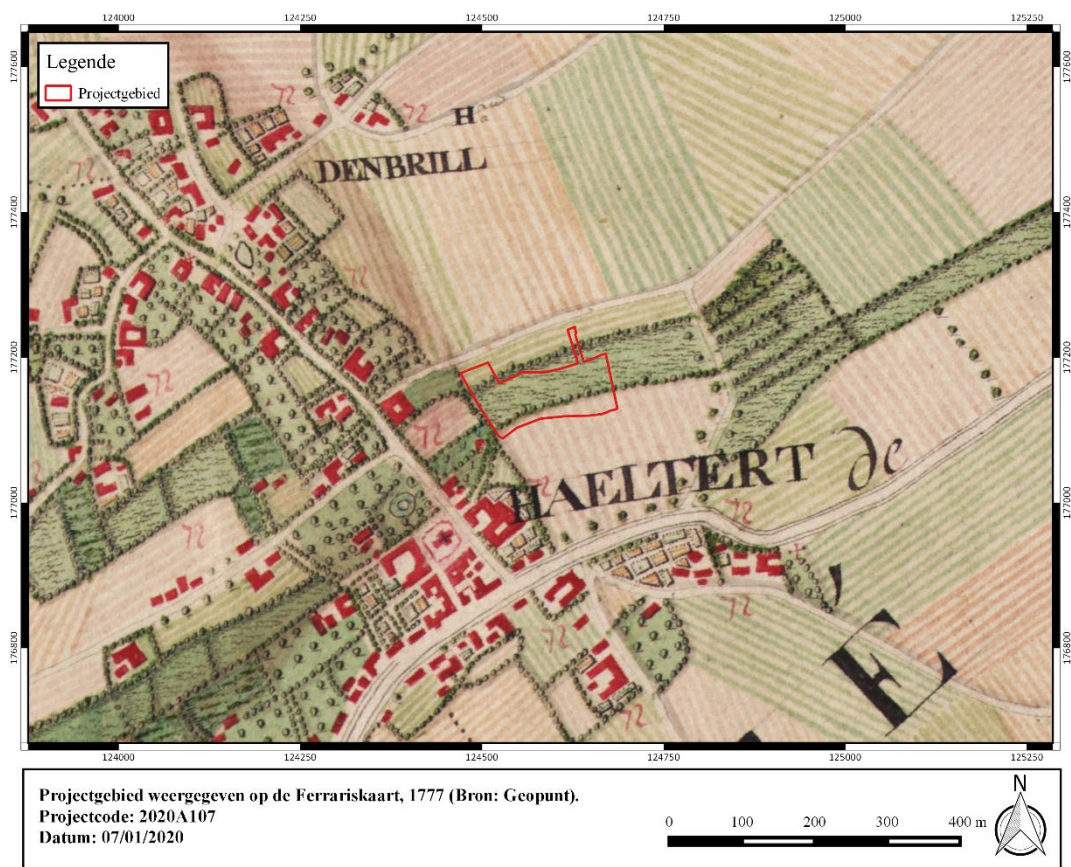
---

³ Stalpaert, M. 2019. Op zoek naar de burcht van 'Heer Engelbert'. P.25.

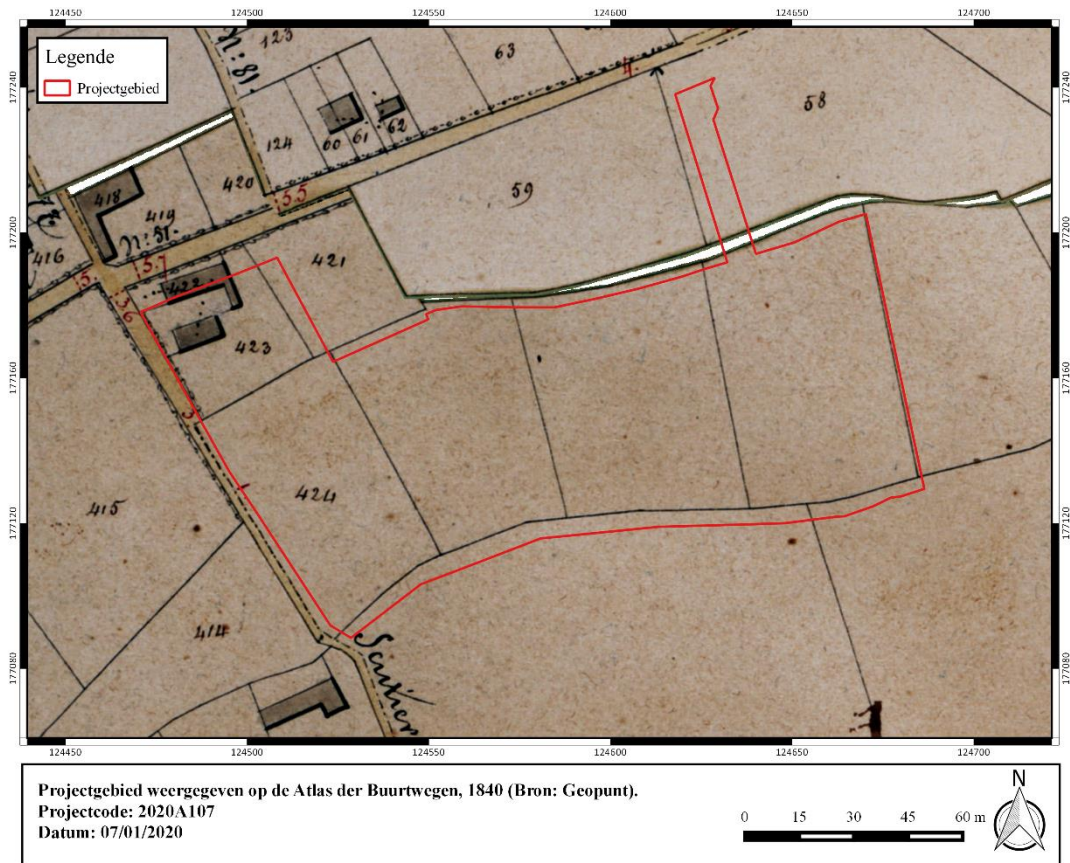

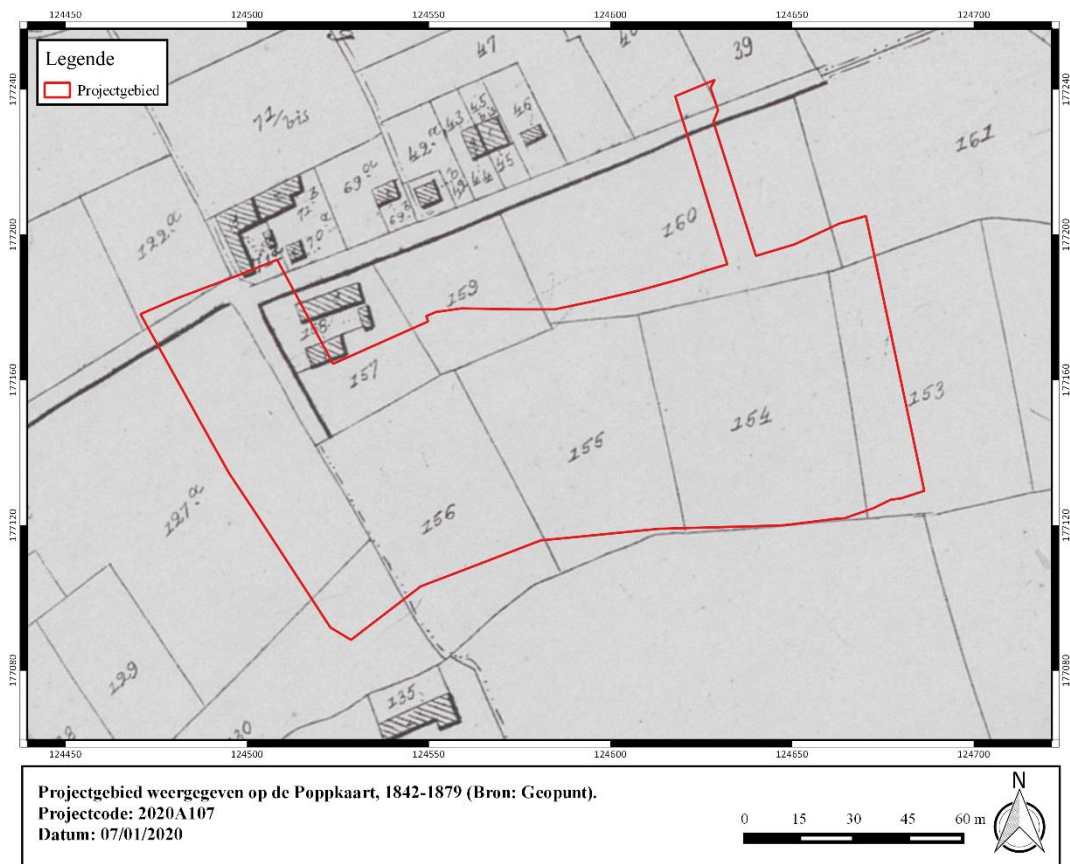
Figuur 16: Projectgebied weergegeven op de Villaretkaart, 1745-1748 (Bron: Geopunt).

Figuur 17: Projectgebied weergegeven op de Ferrariskaart, 1777 (Bron: Geopunt).

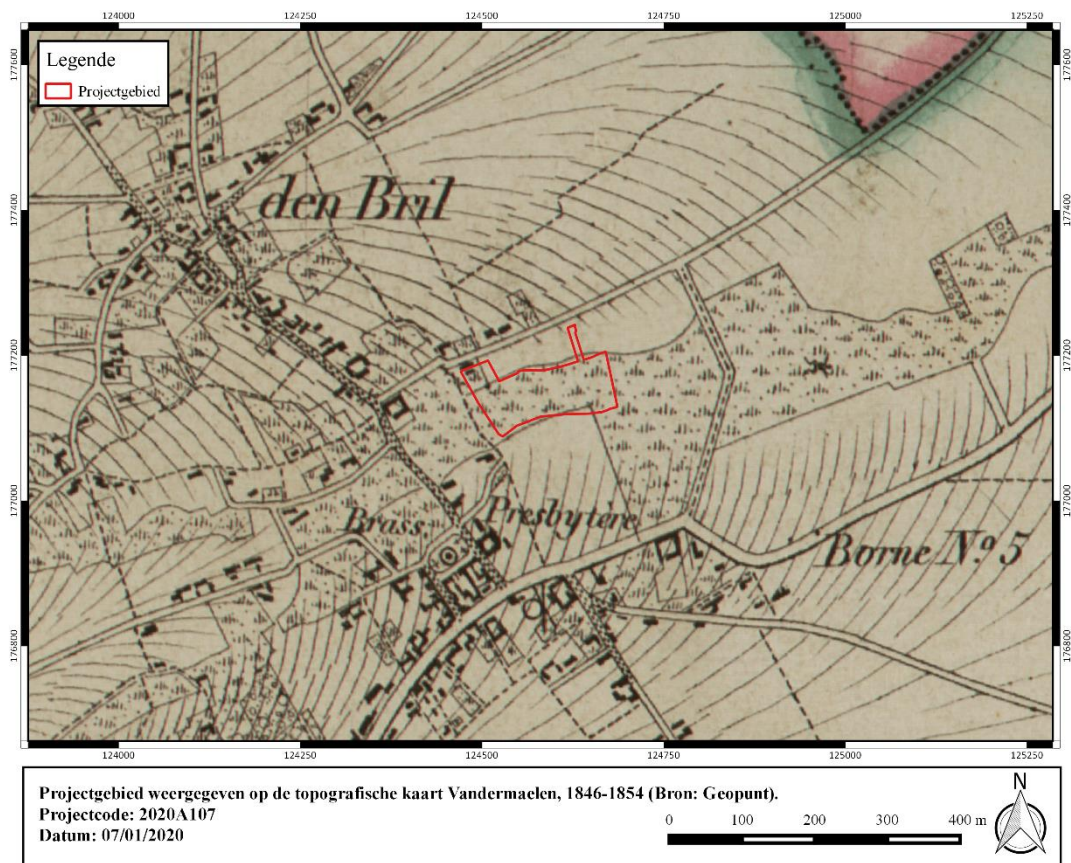

Figuur 18: Projectgebied weergegeven op de Atlas der Buurtwegen, 1840 (Bron: Geopunt).

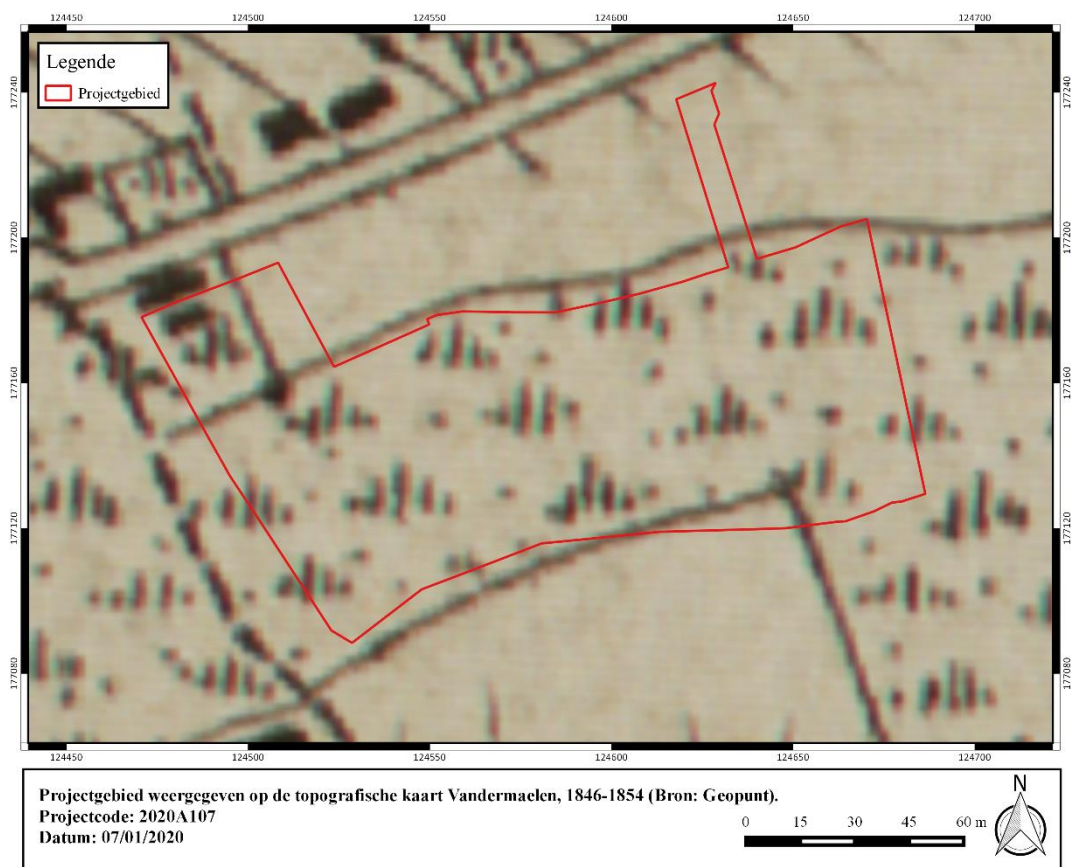

Figuur 19: Projectgebied weergegeven op de Poppkaart, 1842-1879 (Bron: Geopunt).

Figuur 20: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart Vandermaelen, 1846-1854 (Bron: Geopunt).

Figuur 21: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart Vandermaelen, 1846-1854 (Bron: Geopunt).

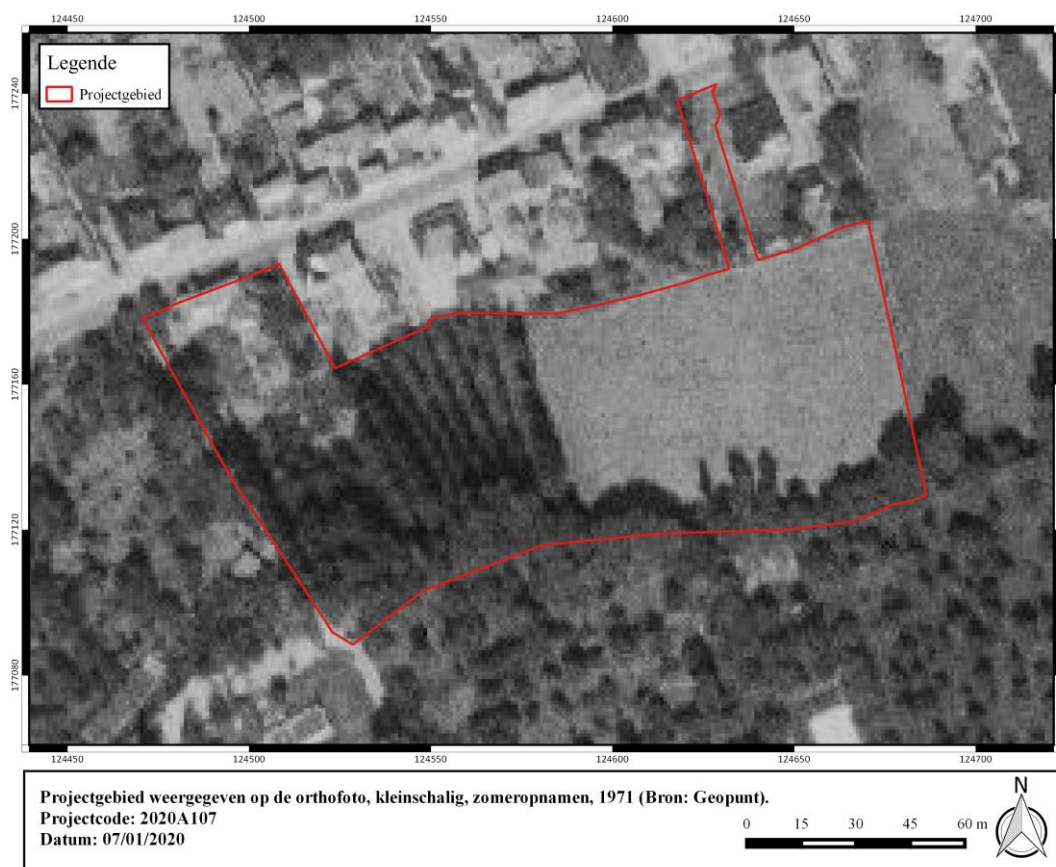

1.4.2.4 Huidige gebruik en verstoringen

De orthofotosequentie geeft een beperkte evolutie weer in het bodemgebruik binnen de contour van het plangebied gedurende de laatste decennia. De continuïteit van bebouwing in het noordwesten van het plangebied lijkt op de 20ste-eeuwse luchtfoto's door te lopen.

Op de eerste beschikbare orthofoto uit 1971 is duidelijk te zien dat de westelijke zone ingenomen is door bebouwing, de oostelijke zone als grasland. Hier komt verandering in vanaf 2000. Een deel van de westelijke zone wordt ontbost en wordt ingenomen als tuinzone. Na verloop van tijd worden nieuwe bomen aangeplant.

Op heden is ca. 323 m² bebouwd, bestaande uit een woning en bijgebouwen. Een klein gedeelte is verhard en dient als oprit van de woning. De exacte oppervlakte is niet gekend. De strook in het noordoosten die in verbinding staat met de Muisstraat is op heden een weg in kiezelsteen. De oppervlakte hiervan is ca. 180 m². In het kader van de ontwikkeling zal enkel de huidige woning in het noordoosten bewaard blijven.

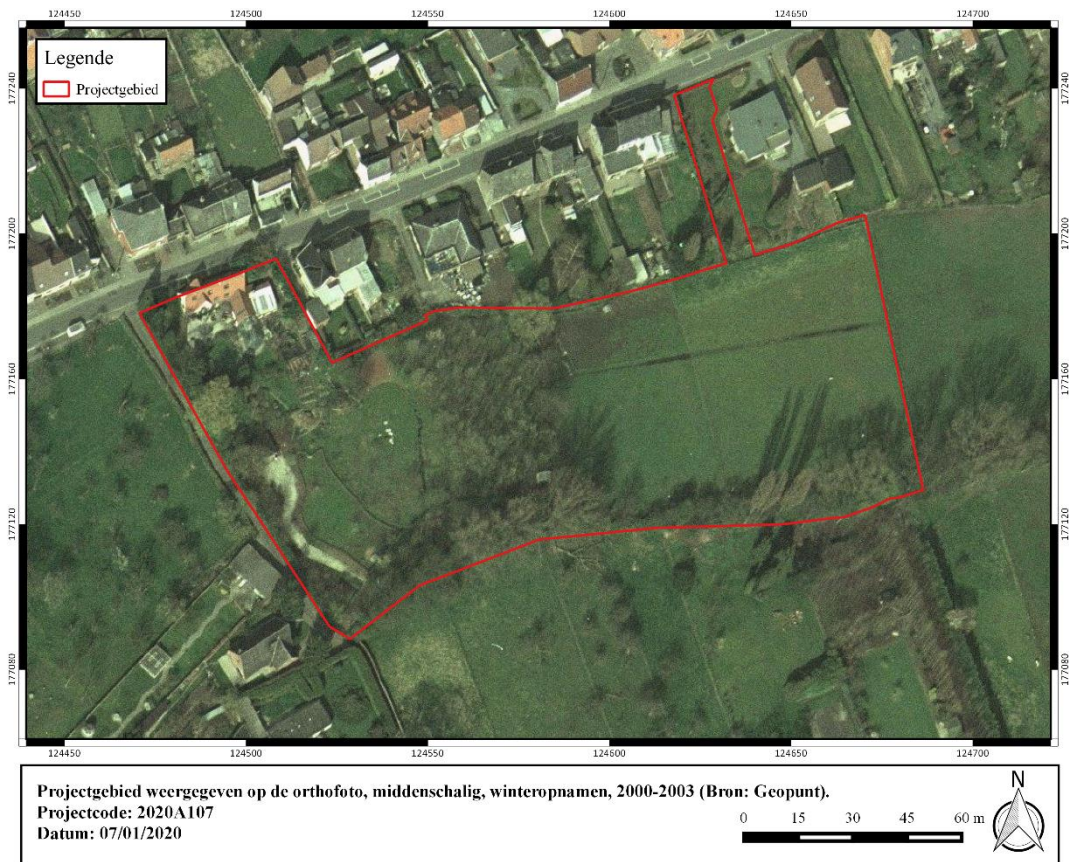

Figuur 22: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1971 (Bron: Geopunt).

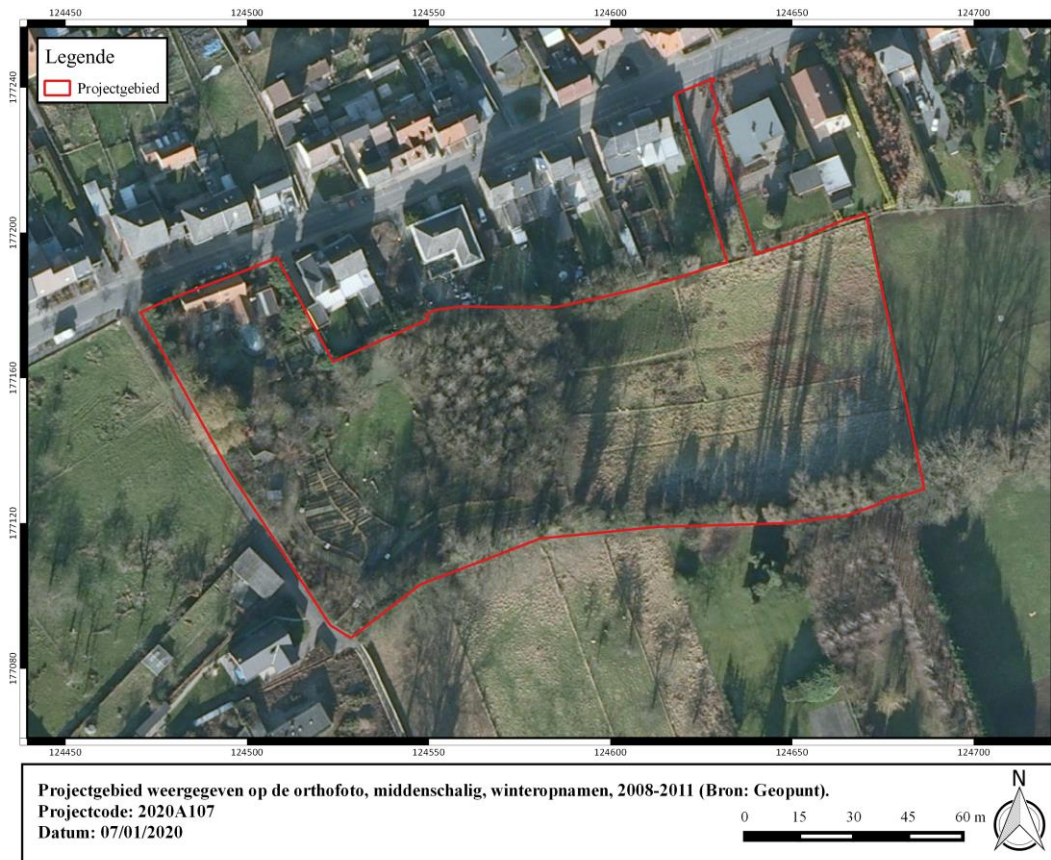

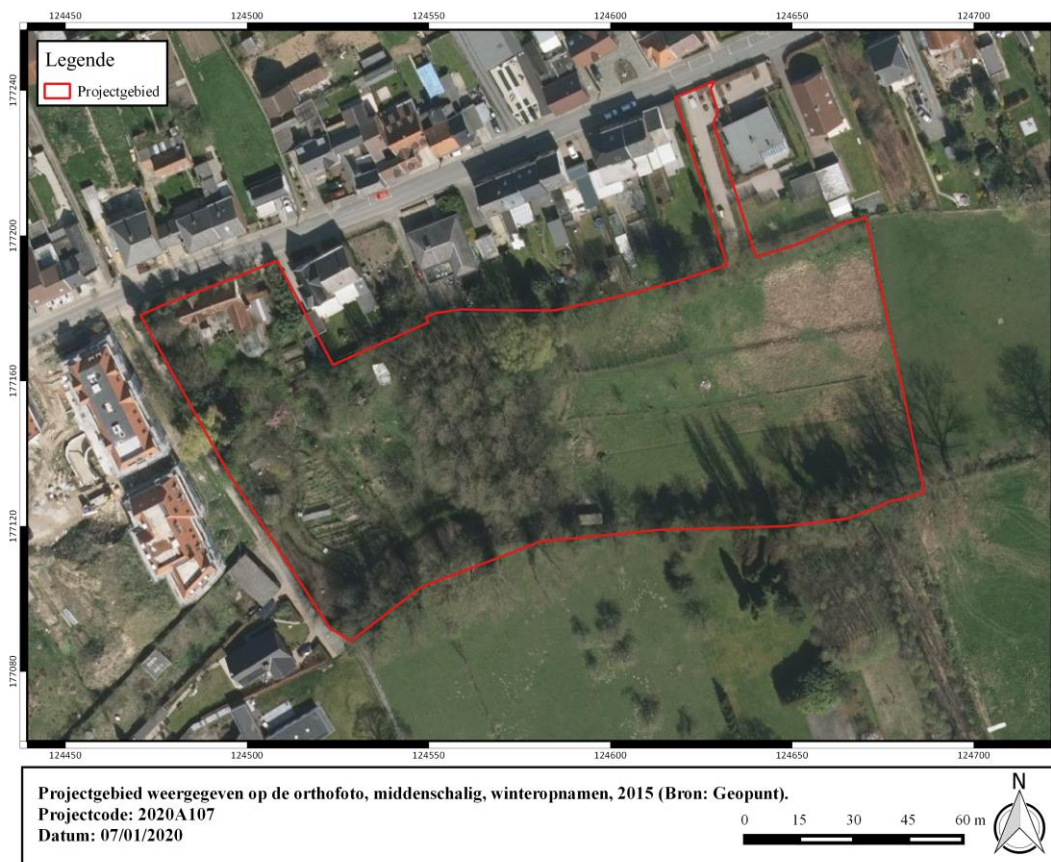
Figuur 23: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1979-1990 (Bron: Geopunt).

Figuur 24: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschalg, winteropnamen, 2000-2003 (Bron: Geopunt).

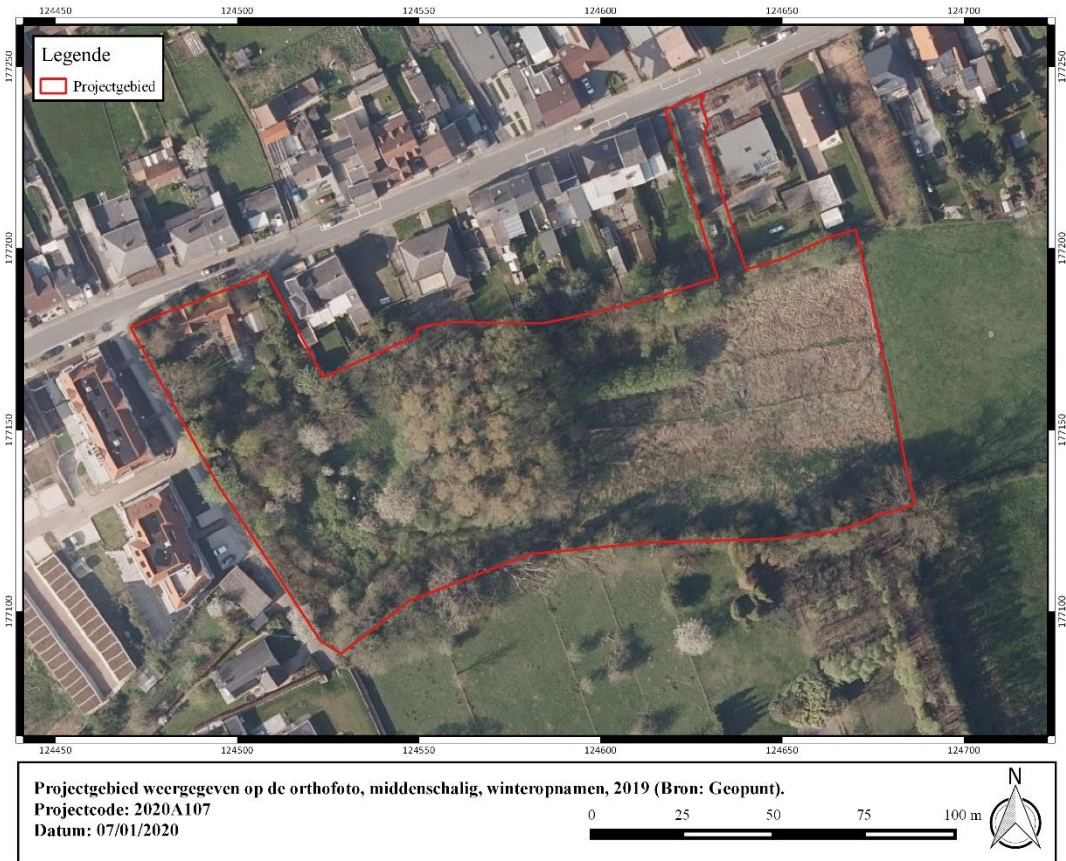

Figuur 25: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschalg, winteropnamen, 2008-2011 (Bron: Geopunt).

Figuur 26: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschalg, winteropnamen, 2015 (Bron: Geopunt).

Figuur 27: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschalg, winteropnamen, 2019 (Bron: Geopunt).

1.5 Synthese

De opdrachtgever plant de realisatie van een verkaveling aan de Muisstraat 10 te Haaltert. Het terrein is ca. 1,4 ha groot en licht grotendeels braak. In het noorden van het projectgebied, tegen de straatzijde, bevindt zich een woning. Het project wordt uitgevoerd in twee fasen waarbij eerst het zuidelijk deel wordt gerealiseerd, vervolgens wordt de bestaande woning gesloopt en wordt het noordelijk deel van het project gerealiseerd.

Landschappelijk gezien bevindt het onderzoeksgebied zich in de zandleem en leemstreek. Haaltert is gelegen op de overgang van de Vlaamse Ardennen en de Denderstreek. Het onderzoeksgebied is gelegen ter hoogte van de vallei van de Hoezebeek die zich heeft ingesneden in de flank van het westelijke heuvellichaam en verder oostwaarts afwatert richting de Dender. Op het lokale hoogtemodel is duidelijk te zien hoe het terrein zich in een depressie ter hoogte van een oude beekvallei bevindt. Tegen de zuidelijke grens van het onderzoeksgebied loopt de Huidige Hoezebeek. De Quartairgeologische kaart geeft ter hoogte van het onderzoeksgebied een profielopbouw weer bestaand uit eolische afzettingen van het laat-Pleistoceen tot vroeg-Holoceen. De bodemkaart geeft aan dat de bodem bestaat uit een hydromorfe leembodem. Het betreft stuwwatergronden die zeer slecht ontwateren en typisch zijn voor depressies met hoge grondwaterstand. De locatie op de rand van een beekvallei moet enigszins een aantrekkingskracht hebben gehad op gemeenschappen jager-verzamelaars, hoewel aangenomen kan worden dat deze groepen zich bij voorkeur op iets hogere en drogere gronden ophielden.

Uit historische en cartografische bronnen kan afgeleid worden dat het onderzoeksgebied zich aan de periferie van de dorpskern van Haaltert bevindt. De dorpskern bevindt zich een 150-tal meter richting het zuidwesten. De Villaretkaart situeert het terrein op de rand van de vallei van de Hoezebeek. Op de Ferrariskaart is het terrein quasi integraal ingekleurd als een met bomen omzoomde weide. De omliggende percelen zijn in gebruik als akkerland. Vreemd genoeg wordt de loop van de Hoezebeek niet weergegeven op de Kabinetskaart. Doorgaans geeft de kaart van Ferraris een eindstadium weer inzake landontwikkeling en gebruik. Het heeft er alle schijn van dat het terrein, vanwege de waterverzadigde toestand, minder geschikt was voor akkerbouw en bewoning in het verleden. Ook op de 19^e-eeuwse bronnen wordt de loop van de beek niet afgebeeld. Wel wordt ter hoogte van de huidige bebouwing in de noordwestelijke hoek van het terrein een hoeve bestaand uit verschillende gebouwen afgebeeld. Op de Vandermaelenkaart is evenwel te zien dat het terrein zelf nog steeds voor het grootste deel in gebruik is als weide. Op de orthofotosequentie zijn, buiten de aanwezige vegetatie, weinig veranderingen op te merken inzake het landgebruik. De westelijke helft van het terrein was dicht met bomen begroeid. Deze bomen zijn grotendeels verdwenen op het luchtbeeld van 2000-2003.

Rondom het onderzoeksgebied of in de ruime omgeving zijn geen archeologische sites gekend. Deze schaarste reflecteert echter een gebrek aan archeologisch onderzoek en niet zozeer een afwezigheid van mensen in het verleden. Dit blijkt ook uit de gegevens van de CAI. In het kader van twee licentiaatsverhandelingen, van respectievelijk wijlen Marc Meganck eind de jaren '80 en Joris Sergeant midden de jaren '90; werden de vondsten van een veelvoud aan veldprospecties geïnventariseerd. Hoewel de verkregen data eerder indicatief is van karakter wijzen de gerecupereerde artefacten op een quasi doorlopende menselijke aanwezigheid in de omgeving van het onderzoeksgebied sinds de steentijden. Naast menig lithisch artefact werd namelijk keramisch materiaal uit de Romeinse periode en middeleeuwen gerecupereerd. Vooral het aantreffen van Romeins bouwmateriaal wijst op de mogelijke nabijheid van één of meerdere nederzettingen. Hoewel de data schaars is in de omgeving dient ter hoogte van het onderzoeksgebied rekening gehouden te worden met de zeer natte toestand van het terrein. De kans dat mensen het terrein bewoonden en bewerkten in het verleden is dan ook zeer beperkt.

Op basis van de beschikbare gegevens moet uitgegaan worden van een eerder beperkte archeologische trefkans. Vooral inzake resten van bewoning, bewerking of andere activiteiten in de vorm van bodemsporen wordt de verwachting als zeer beperkt ingeschat vanwege de waterverzadigde toestand van het terrein. De kans dat onderzoek door middel van proefsleuven nog leidt tot wezenlijke kenniswinst is te beperkt om dit te verantwoorden. Met betrekking tot artefactensites ligt de verwachting enigszins anders. Op basis van de beschikbare data dient ter hoogte van het onderzoeksgebied uitgegaan te worden van een zgn. 'wetlandsituatie' langs de loop van de Hoezebeek. Deze locaties werden bij voorkeur geëxploiteerd door jager-verzamelaars. Mogelijk zijn zeer lokaal stabilisatiemomenten of bodenvorming afgedekt waardoor bewaringskansen m.b.t. artefactensites gunstig kunnen zijn. Daarenboven moet er op gewezen worden dat er geen aanwijzingen zijn dat het terrein ooit werd bewerkt, hetgeen bewaringskansen m.b.t. een artefactenstrooiing ten goede komt. Vanwege dit gegeven dienen de bodemopbouw en bewaringskansen geëvalueerd te worden door middel van een landschappelijk bodemonderzoek. Blijkt er inderdaad lokaal sprake te zijn van afgedekte bodenvorming dan dienen relevante bodemhorizonten bemonsterd te worden in een verkennend grid. In het geval van een positieve staalname kan beslist worden om dit onderzoek aan te vullen met een waarderend archeologisch booronderzoek en/of proefputten in functie van artefactensites.

2 Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2019

AGIV

BOGEMANS, F. & VAN MOLLE, M., 2005. *Toelichting bij de quartairgeologische kaart van België, Vlaams Gewest: kaartblad 30-38 Geraardsbergen en Ath (deel)*, Brussel.

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt

VAN RANST, E. & SYS, C., 2000. *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen*. Universiteit Gent.

